ROZSUDEK TRIBUNÁLU (šestého senátu)

17. prosince 2009 *

Ve věci T-58/01,

Solvay SA, se sídlem v Bruselu (Belgie), zastoupená L. Simontem, P.-A. Foriersem, G. Blockem, F. Louisem a A. Vallerym, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené S. Oliverem a J. Currallem, jako zmocněnci, ve spolupráci s N. Coutrelisem, advokátem,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2003/5/ES ze dne 13. prosince 2000 v řízení podle článku 81 [ES] (Věc COMP/33.133 – B: Uhličitan

* Jednací jazyk: francouzština.

sodný – Solvay, CFK) (Úř. věst. 2003, L 10, s. 1) a podpůrně návrh na zrušení nebo snížení pokuty uložené žalobkyni,

TRIBUNÁL (šestý senát),

ve složení A. W. H. Meij, předseda, V. Vadapalas (zpravodaj) a A. Dittrich, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Pocheć, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 26. a 27. června 2008,

vydává tento

Rozsudek

Skutkový základ sporu

1 Žalobkyně, Solvay SA, je společnost založenou podle belgického práva, která působí ve farmaceutickém a chemickém odvětví, odvětví umělých hmot a ve zpracovatelském odvětví. Vyrábí zejména uhličitan sodný.

2 Uhličitan sodný je buď přítomen v přírodě ve formě minerálu trona (přírodní soda), nebo je získáván chemickým procesem (syntetická soda). Přírodní soda se získává drcením, čištěním a kalcinací minerálu trona. Syntetická soda je výsledkem reakce soli a vápence v procesu „amoniak – soda“, který byl vyvinut bratry Solvayovými v roce 1863.

3 V rozhodné době z hlediska skutkového stavu tohoto sporu byla žalobkyně přítomna v odvětví uhličitanu sodného prostřednictvím obchodních jednotek se sídlem v devíti evropských zemích, a sice v Německu, Rakousku, Belgii, Španělsku, Francii, Itálii, Nizozemsku, Portugalsku a Švýcarsku. Vlastnila rovněž výrobní jednotky v Německu, Rakousku, Belgii, Španělsku, Francii, Itálii a Portugalsku. V roce 1988 jí zejména patřilo 52,5 % německého trhu.

4 Kromě žalobkyně byly výrobci ve Společenství v letech 1987 až 1989 společnosti Imperial Chemical Industries (dále jen „ICI“), Rhône-Poulenc, AKZO, Matthes & Weber, jakož i společnost Chemische Fabrik Kalk (dále jen „CFK“), dceřiná společnost Kali & Salz, patřící ke skupině BASF. Jejich roční objem produkce byl následující: 580 000 tun pro Rhône-Poulenc, 435 000 tun pro AKZO, 320 000 tun pro Matthes & Weber a přibližně 260 000 tun pro CFK.

5 V dubnu 1989 Komise Evropských společenství provedla šetření u jednotlivých výrobců uhličitanu sodného ve Společenství podle čl. 14 odst. 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3) ve znění platném v rozhodné době. V prostorech dotyčných společností zabavila různé dokumenty.

6 Dne 19. února 1990 zahájila Komise bez návrhu proti žalobkyni, ICI a CFK řízení na základě čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17.

7 Dne 13. března 1990 zaslala Komise žalobkyni, ICI a CFK oznámení námitek. Každá společnost obdržela pouze část nebo části oznámení námitek, které se vztahovaly k protiprávnímu jednání, které se jí týkalo, a k nim byly v příloze přiloženy příslušné důkazní materiály v její neprospěch.

8 Komise založila jediný spis pro všechna protiprávní jednání uvedená v oznámení námitek.

9 Pokud jde o projednávanou věc, došla Komise v části III oznámení námitek s názvem „Dohoda Solvay/CFK“ k závěru, že žalobkyně se spolu s CFK účastnila dohody nebo jednání ve vzájemné shodě v rozporu s článkem 81 ES.

10 Dne 28. května 1990 předložila žalobkyně svá písemná vyjádření k námitkám předloženým Komisí.

11 Dne 19. prosince 1990 přijala Komise rozhodnutí 91/298/EHS v řízení podle článku [81 ES] (IV/33.133 – B: Uhličitan sodný – Solvay, CFK) (Úř. věst. 1991, L 152, s. 16). V tomto rozhodnutí, oznámeném dopisem ze dne 1. března 1991, konstatovala, že „[žalobkyně] a CFK [porušily] ustanovení čl. [81 ES] tím, že se zhruba od roku 1987 [a] až do dnešního dne účastnily dohody o rozdělení trhů, kterou [žalobkyně] zaručila CFK minimální roční objem prodeje sody v Německu vypočítaný podle prodejů CFK v roce 1986, a vyrovnala CFK veškerý schodek tím, že odkoupila množství nutné k tomu, aby prodej CFK dosáhl zaručeného objemu“. Žalobkyni byla uložena pokuta tři miliony ecu a CFK jeden milion ecu.

12 Téhož dne Komise přijala rozhodnutí 91/297/EHS v řízení podle článku [81 ES] (IV/33.133 – A: Uhličitan sodný – Solvay, ICI) (Úř. věst. 1991, L 152, s. 1), ve kterém konstatovala, že „[žalobkyně] a ICI [porušily] ustanovení čl. [81 ES] tím, že se ode dne 1. ledna 1973 [a] alespoň až do zahájení tohoto řízení účastnily jednání ve vzájemné shodě, kterým omezily své prodeje sody ve Společenství na své příslušné vnitrostátní trhy, a sice kontinentální západní Evropu pro [žalobkyni] a Spojené království a Irsko pro ICI“. Žalobkyni a ICI byla oběma uložena pokuta sedm milionů ecu.

13 Téhož dne Komise přijala i rozhodnutí 91/299/EHS, v řízení podle článku [82 ES] (IV/33.133 – C: Uhličitan sodný – Solvay) (Úř. věst 1991, L 152, s. 21), ve kterém konstatovala, že „[žalobkyně porušila] ustanovení článku [82 ES], v období zhruba od roku 1983 [a] až do dnešního dne jednáním, jehož cílem bylo vyloučit nebo velmi silně omezit hospodářskou soutěž a které spočívalo […] v uzavření dohod se zákazníky, které je zavazovaly, aby se [u ní] zásobovali ve výši své celkové potřeby sody nebo její velké části na dobu neurčitou nebo přespříliš dlouhou[,] v poskytnutí podstatných slev a jiných finančních podnětů v závislosti na limitním objemu překračujícím základní smluvní množství zákazníka takovým způsobem, aby bylo zajištěno, že se bude [u ní] zásobovat ve výši své celkové potřeby sody nebo její velké části [a v] poskytování slev podmíněném souhlasem zákazníka, že se bude [u ní] zásobovat ve výši své celkové potřeby“. Žalobkyni byla z důvodu konstatovaného protiprávního jednání uložena pokuta ve výši 20 milion ecu.

14 Téhož dne Komise navíc přijala rozhodnutí 91/300/EHS, v řízení podle článku [82 ES] (IV/33.133 – D: Uhličitan sodný – ICI) (Úř. věst. 1991, L 152, s. 40), ve kterém konstatovala, že „ICI [porušila] ustanovení článku [82 ES], v období zhruba od roku 1983 [a] až do dnešního dne jednáním, jehož cílem bylo vyloučit nebo velmi silně omezit hospodářskou soutěž a které spočívalo v […] poskytnutí podstatných slev a jiných finančních podnětů ve vztahu k limitnímu objemu takovým způsobem, aby bylo zajištěno, že zákazník se bude zásobovat [u] ICI ve výši své celkové potřeby nebo její velké části[, v] zajištění si souhlasu zákazníků, že se budou [u] ICI zásobovat, aby pokryli svou celkovou potřebu nebo téměř svou celkovou potřebu, nebo souhlasu, že omezí své nákupy u soutěžitelů na stanovený objem [a], alespoň v jednom případě,

[v] poskytování slev a jiných finančních výhod podmíněném souhlasem zákazníka, že se bude zásobovat [u] ICI ve výši své celkové potřeby“. ICI byla uložena pokuta deset milionů ecu.

15 Dne 2. května 1991 podala žalobkyně k Soudu žalobu, jejímž předmětem byl návrh na zrušení rozhodnutí 91/298. Téhož dne navrhla žalobkyně rovněž zrušení rozhodnutí 91/297 a 91/299. Dne 14. května 1991 navrhla ICI zrušení rozhodnutí 91/297 a 91/300. Pokud jde o CFK, nepodala žalobu a zaplatila pokutu milion ecu, která jí byla uložena rozhodnutím 91/298.

16 Rozsudkem ze dne 29. června 1995, Solvay v. Komise (T-31/91, Recueil, s. II-1821, dále jen „rozsudek Solvay II“), Soud zrušil rozhodnutí 91/298 v rozsahu, ve kterém se týká žalobkyně z důvodu, že ověření uvedeného rozhodnutí bylo provedeno po jeho oznámení, což představuje porušení podstatné formální náležitosti ve smyslu článku 230 ES.

17 Téhož dne Soud rovněž zrušil rozhodnutí 91/299 (rozsudek Solvay v. Komise, T-32/91, Recueil, s. II-1825, dále jen „rozsudek Solvay III“), jakož i rozhodnutí 91/300 (rozsudek ICI v. Komise, T-37/91, Recueil, s. II-1901, dále jen „rozsudek ICI II“) z důvodu, že napadená rozhodnutí nebyla řádně ověřena. Soud dále zrušil rozhodnutí 91/297 (rozsudky Solvay v. Komise, T-30/91, Recueil, s. II-1775, dále jen „rozsudek Solvay I“, a ICI v. Komise, T-36/91, Recueil, s. II-1847, dále jen „rozsudek ICI I“) v rozsahu, ve kterém se týká žalobkyň v těchto dvou věcech, z důvodu porušení práva přístupu ke spisu.

18 Návrhy došlými kanceláři Soudního dvora dne 30. srpna 1995 podala Komise kasační opravné prostředky proti rozsudkům Solvay II, bod 16 výše, Solvay III a ICI II, bod 17 výše.

19 Rozsudky ze dne 6. dubna 2000, Komise v. ICI (C-286/95 P, Recueil, s. I-2341), a Komise v. Solvay (C-287/95 P a C-288/95 P, Recueil, s. I-2391), odmítl Soudní dvůr kasační opravné prostředky proti rozsudkům ICI II, bod 17 výše, Solvay II, bod 16 výše, a Solvay III, bod 17 výše.

20 V úterý dne 12. prosince 2000 vydala jedna zpravodajská agentura tiskovou zprávu znějící následovně:

„Evropská komise uloží ve středu pokutu společnostem v chemickém průmyslu, Solvay SA a Imperial Chemical Industries plc […], za porušení práva hospodářské soutěže Evropské unie, jak prohlásila její mluvčí toto úterý.

Pokuty za údajná zneužití dominantního postavení na trhu s uhličitanem sodným byly původně uloženy před deseti lety, ale byly zrušeny nejvyšším evropským soudem z procesních důvodů.

Komise přijme ve středu znovu stejné rozhodnutí, ale ve správné formě, prohlásila mluvčí.

Podstata rozhodnutí nebyla společnostmi nikdy zpochybněna. Přijmeme znovu stejné rozhodnutí, řekla.“

21 Dne 13. prosince 2000 Komise přijala rozhodnutí 2003/5/ES v řízení podle článku 81 [ES] (COMP/33.133 – B: Uhličitan sodný – Solvay, CFK) (Úř. věst. 2003, L 10, s. 1, dále jen „napadené rozhodnutí“, *citace z uvedeného rozhodnutí použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem*).

22 Téhož dne Komise rovněž přijala rozhodnutí 2003/6/ES, v řízení podle článku 82 [ES] (COMP/33.133 – C: Uhličitan sodný – Solvay) (Úř. věst. 2003, L 10, s. 10), a 2003/7/ES, v řízení podle článku 82 [ES] (Věc COMP/33.133 – D: Uhličitan sodný – ICI) (Úř. věst. 2003, L 10, s. 33).

23 Napadené rozhodnutí obsahuje následující výrok:

„Článek 1

Solvay […] porušila ustanovení článku [81 ES] tím, že se zhruba od roku 1987 a alespoň až do konce roku 1990 účastnila dohody o rozdělení trhů, kterou Solvay zaručila CFK minimální roční objem prodejů sody v Německu vypočítaný podle prodejů CFK v roce 1986, a vyrovnala CFK veškerý schodek tím, že odkoupila množství nutné k tomu, aby prodej CFK dosáhl zaručeného objemu.

Článek 2

Společnosti Solvay se za protiprávní jednání uvedené v článku 1 ukládá pokuta 3 miliony eur.

[…]“

24 Napadené rozhodnutí má prakticky stejné znění jako rozhodnutí 91/298. Komise pouze provedla některé redakční změny a doplnila novou část s názvem „Řízení před Soudem prvního stupně a Soudním dvorem“.

25 V této nové části napadeného rozhodnutí měla Komise s odkazem na rozsudek Soudu ze dne 20. dubna 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise (T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Recueil, s. II-931, dále jen „rozsudek Soudu PVC II“) za to, že má „právo přijmout [znovu] rozhodnutí, které bylo zrušeno pro čistě procesní vady, aniž by bylo zahájeno nové správní řízení“, a že není „povinna uspořádat nové slyšení, pokud znění nového rozhodnutí [neobsahuje] jiné výtky než ty, které byly uvedeny v prvním rozhodnutí“ (bod 70 odůvodnění).

26 Komise rovněž v napadeném rozhodnutí upřesnila, že promlčecí doba musí být prodloužena o dobu, po kterou byla žaloba proti rozhodnutí 91/298 předmětem řízení před Soudem a Soudním dvorem, podle článku 3 nařízení Rady (EHS) č. 2988/74 ze dne 26. listopadu 1974 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. L 319, s. 1) (body 75 a 76 odůvodnění). S ohledem na okolnosti v projednávané věci tak měla Komise za to, že může až do konce měsíce září 2004 přijmout nové rozhodnutí (bod 78 odůvodnění). Dále uvedla, že nedošlo k porušení práva na obhajobu, pokud nové rozhodnutí bylo přijato v přiměřené lhůtě (bod 70 odůvodnění).

27 Pokud jde o samotné protiprávní jednání, upřesnila Komise v napadeném rozhodnutí, že žalobkyně a CFK učinily ujednání nebo uzavřely dohodu, podle které žalobkyně zaručila CFK minimální roční prodej na německém trhu. Pokud prodej CFK

v Německu nedosáhl zaručeného minima, musela žalobkyně „odkoupit schodek“ CFK (bod 42 odůvodnění). Podle Komise byla záruka CFK původně stanovena na 179 000 tun, číslo zjevně vycházející z prodeje uskutečněného CFK v Německu v roce 1986, a poté byla zvýšena na 190 000 tun v roce 1989 se zpětným kompenzačním mechanismem pro rok 1988 (body 43, 45 a 46 odůvodnění).

28 Komise rovněž v napadeném rozhodnutí poukázala na schůzku, která se konala dne 14. března 1989, které se účastnili na jedné straně vysoce postavení zástupci CFK a její mateřské společnosti Kali & Salz a na druhé straně vysoce postavení zástupci Deutsche Solvay Werke (DSW), a sice dceřiné společnosti žalobkyně. Podle Komise je velmi příznačné, že z této schůzky nebyla vyhotovena žádná zpráva nebo oficiální zápis. Komise nicméně doplnila, že krátký ručně psaný záznam byl zabaven u DSW (bod 47 odůvodnění).

29 Komise v napadeném rozhodnutí uvedla, že cílem této dohody bylo zjevně vytvořit podmínky umělé stability trhu a výměnou za udržování cen, které nebyly žalobkyní považovány za škodlivé, byla CFK zaručena minimální část německého trhu. Komise rovněž dodala, že žalobkyně tím, že stáhla z trhu množství, které CFK nemohla prodat, zařídila, že cenová úroveň nemohla být snížena v důsledku hospodářské soutěže. Vyvodila z toho, že dotčené dohody typu „kartel“, které byly provedeny a měly sledovaný účinek, omezovaly svou samotnou povahou hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES (body 55 až 58 odůvodnění).

30 Co se týče vlivu na obchod mezi členskými státy, měla Komise v napadeném rozhodnutí za to, že skutečnost, že minimální zaručený objem se týkal pouze prodeje na německém trhu, nečiní nijakou překážku použití článku 81 ES. Podle Komise bylo s ohledem na jednání žalobkyně v Bruselu jasné, že tato dohoda byla součástí obecné politiky kontroly trhu se sodou ve Společenství a cílem dohody mezi žalobkyní a CFK bylo nejen podstatně snížit hospodářskou soutěž ve Společenství, ale rovněž zachovat nepružnost struktury trhu a jeho rozdělení podle národních hranic. Komise měla rovněž za to, že

kdyby tato dohoda neexistovala, bylo by jistě pravděpodobné, že by množství odkoupené žalobkyní při uplatnění záruky bylo prodáno na ostatních trzích Společenství (bod 59 odůvodnění).

31 Komise v napadeném rozhodnutí došla k závěru, že žalobkyně a CFK porušily článek 81 ES tím, že se „zhruba od roku 1986 [a] až do konce roku 1990" účastnily této dohody (bod 60 odůvodnění).

32 Co se týče pokut uložených žalobkyni a CFK, upřesnila Komise v napadeném rozhodnutí, že protiprávní jednání bylo „závažné" z toho důvodu, že dohody o rozdělení trhů představují svou povahou značené omezení hospodářské soutěže. Pokud jde o délku trvání protiprávního jednání, vypočítala Komise výši pokut s tím, že měla za to, že dohoda byla uzavřena někdy v průběhu roku 1987 (body 62 a 63 odůvodnění).

33 Z napadeného rozhodnutí nadto vyplývá, že pro určení výše pokuty vzala Komise v úvahu dominantní postavení žalobkyně na trhu coby prvního výrobce v Německu a ve Společenství (bod 64 odůvodnění). Komise rovněž konstatovala, že protiprávní jednání bylo úmyslné a obě strany si byly plně vědomy neslučitelnosti dohody s právem Společenství (bod 65 odůvodnění).

34 Konečně Komise v napadeném rozhodnutí uvedla, že žalobkyni byly již Komisí několikrát uloženy značné pokuty z důvodu koluze v chemickém průmyslu.

35 Dne 13. prosince 2000 vydala rovněž Komise tiskovou zprávu, ve které uvedla, že přijme rozhodnutí ukládající žalobkyni a ICI stejné pokuty, jaké jim byly původně uloženy ve věcech „Uhličitan sodný".

Řízení

36 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 12. března 2001 podala žalobkyně projednávanou žalobu.

37 Dne 8. května 2001 byla věc přidělena čtvrtému senátu Soudu a byl jmenován soudce zpravodaj.

38 Po přivolení Soudu žalobkyně a Komise předložily svá vyjádření, žalobkyně dne 6. prosince 2002 a Komise dne 23. prosince 2002, k důsledkům, které by se měly vyvodit pro projednávanou věc z rozsudku Soudního dvora ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, dále jen „rozsudek Soudního dvora PVC II“).

39 Vzhledem k tomu, že se od 1. října 2003 změnilo složení senátů Soudu, byl soudce zpravodaj přidělen k prvnímu senátu, kterému byla v důsledku toho dne 8. října 2003 přidělena i projednávaná věc.

40 Dne 19. prosince 2003 vyzval Soud Komisi, aby předložila oznámení námitek, jeho přílohy, jakož i podrobný seznam s výčtem všech dokumentů, ze kterých se skládá spis.

Tento seznam měl obsahovat stručný údaj umožňující zjistit autora, povahu a obsah každé písemnosti. Soud rovněž požádal Komisi, aby mu sdělila, ke kterým z těchto písemností měla žalobkyně přístup v průběhu správního řízení.

41 Dne 13. února 2004 předložila Komise oznámení námitek a jeho přílohy, jakož i požadovaný seznam s výčtem. Požádala o poskytnutí delší lhůty pro odpověď na poslední žádost Soudu.

42 Dopisem ze dne 10. března 2004 upřesnila Komise, že během správního řízení měla žalobkyně přístup k dokumentům, o které se opíralo oznámení námitek a které k němu byly přiloženy. Dále odkázala na 65 „pod-spisů", ze kterých se skládal spis, v rámci kterých 22 „pod-spisů" pocházelo ze sídla žalobkyně nebo některé z jejích dceřiných společností (a sice „pod-spisy" č. 2 až 14, 24 až 27, 50 až 52 a 62 až 65 a část „pod-spisu" č. 61). Podle Komise byla v řízení vedeném v roce 1990 dodržena pravidla existující judikatury týkající se práva přístupu ke spisu. Dodala, že po opětném přečtení vyšetřovacího spisu v tomto stadiu nic nenaznačuje, že bylo během správního řízení porušeno právo žalobkyně na obhajobu, i když je vyšetřovací spis přezkoumán ve světle pozdější judikatury týkající se práva přístupu ke spisu.

43 Dopisem ze dne 21. června 2004 zaslala Komise kanceláři Soudu revidovaný seznam s výčtem dokumentů tvořících správní spis, který byl úplnější než seznam předložený dne 13. února 2004. Stejně jako předcházející seznam, odkazoval revidovaný seznam na 65 „pod-spisů". Výčet obsahoval rovněž některé dokumenty pocházející z velké části od společnosti Oberland Glas.

44 Dopisem ze dne 21. července 2004 vyzval Soud žalobkyni, aby určila dokumenty obsažené v revidovaném seznamu s výčtem, o kterých nebyla informována během správního řízení a které by podle jejího názoru mohly obsahovat poznatky, které mohly být užitečné pro její obhajobu.

45 Dopisem ze dne 29. září 2004 zdůraznila žalobkyně, že revidovaný seznam s výčtem je neúplný a nepřesný. Rovněž označila mezi dokumenty zařazenými do tohoto revidovaného seznamu s výčtem ty, které se jí zdály užitečné pro její obhajobu a do kterých by chtěla nahlédnout. Podle jejího názoru by jí tyto dokumenty mohly umožnit rozvinout svou argumentaci, pokud jde o vliv dotčené dohody na obchod mezi členskými státy.

46 Vzhledem k tomu, že se složení senátů Soudu ode dne 13. září 2004 změnilo, byl soudce zpravodaj přidělen ke čtvrtému senátu podle nového složení, kterému byla v důsledku toho přidělena projednávaná věc dne 7. října 2004.

47 Dne 17. prosince 2004 vyzval Soud Komisi, aby uložila v kanceláři Soudu dokumenty ze spisu určené žalobkyní v dopise ze dne 29. září 2004, a to jak v důvěrné, tak v nedůvěrné verzi.

48 Dopisem ze dne 28. ledna 2005 uložila Komise v kanceláři Soudu důvěrnou verzi požadovaných dokumentů ze spisu. Požádala o dodatečnou lhůtu k předložení případné nedůvěrné verze, neboť dotčené podniky musí být konzultovány, zda mají zájem na zachování důvěrnosti. Komise rovněž upřesnila následující:

„[S]eznam, i když [obsahuje] všechny spisy, které Komise má k tomuto dni k dispozici, neobsahuje všechny spisy, které byly sděleny Soudu v první věci Uhličitan sodný. Několik chybějících spisů zůstalo přes dlouhé hledání nenalezeno.“

49 Dopisem ze dne 15. března 2005 Komise, poté co uvedla, že dotčené podniky nepožadují důvěrné zacházení, předložila následující vyjádření:

„Pokud jde o spisy, které jsou k nenalezení, Komise lituje, že nemůže podat zcela spolehlivou odpověď na otázky Soudu.

Správní spis ([tedy] spis pokrývající řízení od zahájení šetření až po odeslání oznámení námitek), který v současnosti Komise má, zahrnuje 65 očíslovaných pořadačů pokrývajících období až do září 1989, [jakož i] spis, který nese číslo 71 a který obsahuje oznámení námitek z března 1990 a jeho přílohy, jakož i jeden neočíslovaný pořadač s názvem ‚Oberland Glas'. Z toho vyplývá, že pět pořadačů pravděpodobně chybí.

Pokud jde o obsah chybějících pořadačů, Komise lituje, že není možné vyhotovit úplný seznam dokumentů, které zmizely, neboť rejstříky těchto pořadačů nejsou rovněž k nalezení. Existují však důvody k domněnce, že alespoň některé z nich obsahovaly korespondenci podle článku 11 nařízení č. 17, což odpovídá vysvětlení poskytnutému Komisí Soudu ohledně správního spisu v roce 1990. Je například pravděpodobné, že součástí chybějících spisů byla odpověď […] ICI na žádost Komise o informace ze dne 19. června 1989: tato žádost zaslaná ICI je obsažena ve správním spisu, který Komise má, ale odpověď chybí."

50 Dne 14. dubna 2005 nahlédla žalobkyně v kanceláři Soudu do dokumentů ze spisu uvedených v jejím dopise ze dne 29. září 2004.

51 Dne 15. července 2005 předložila žalobkyně svá vyjádření pokud jde o užitečnost dokumentů, do kterých nahlédla, pro její obhajobu. Dne 17. listopadu 2005 odpověděla Komise na vyjádření žalobkyně.

52 V důsledku ukončení funkce původně určeného soudce zpravodaje jmenoval předseda Soudu rozhodnutím ze dne 22. června 2006 nového soudce zpravodaje.

53 Vzhledem k tomu, že se od 25. září 2007 změnilo složení senátů Soudu, byl soudce zpravodaj přidělen k šestému senátu, kterému byla v důsledku toho dne 5. října 2007 přidělena i projednávaná věc.

54 Vzhledem k překážce na straně soudce Čipeva určil dne 12. února 2008 předseda Soudu na základě čl. 32 odst. 3 jednacího řádu Soudu pro doplnění senátu soudce A. Dittricha.

55 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (šestý senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení a dne 5. května 2008 v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu písemně položil žalované a Komisi otázky. Účastnice řízení na ně odpověděly ve stanovené lhůtě.

56 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání dne 26. června 2008.

Návrhová žádání účastnic řízení

57 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:

– určil, že stíhání je nepřípustné v důsledku běhu času, a v každém případě zrušil napadené rozhodnutí;

– podpůrně určil, že pravomoc Komise uložit pokuty je promlčená a v každém případě zrušil článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, ve kterém se jí ukládá pokuta tři miliony eur;

– podpůrněji určil, že není namístě jí uložit pokutu, nebo ji alespoň podstatně snížil;

– jako důkazní opatření nařídil Komisi, aby předložila interní dokumenty týkající se přijetí napadeného rozhodnutí a zejména zápis z celého zasedání kolegia komisařů, v průběhu kterého bylo napadené rozhodnutí projednáváno;

– nařídil Komisi předložit všechny dokumenty, ze kterých se skládá její spis ve věci COM/33.133;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

58 Komise navrhuje, aby Tribunál:

– zamítl žalobu jako neopodstatněnou;

– uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

59 Cílem návrhových žádání žalobkyně je primárně zrušení napadeného rozhodnutí a podpůrně zrušení nebo snížení pokuty, která jí byla uvedeným rozhodnutím uložena.

1. *K návrhovým žádáním, jejichž cílem je zrušení napadeného rozhodnutí*

60 Žalobkyně uplatňuje v podstatě čtyři žalobní důvody směřující ke zrušení napadeného rozhodnutí. Vychází zaprvé z běhu času, zadruhé z porušení podstatných formálních náležitostí, zatřetí z nedostatečného ovlivnění obchodu mezi členskými státy a začtvrté z porušení práva na přístup ke spisu.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z běhu času

61 První žalobní důvod se skládá ze dvou částí, vycházejících jednak z nesprávného použití pravidel pro promlčení stanovených nařízením č. 2988/74, a jednak z porušení zásady přiměřené lhůty.

K první části, vycházející z nesprávného použití pravidel pro promlčení

– Argumenty účastnic řízení

62 Žalobkyně tvrdí, že úvaha Komise, pokud jde o dodržení pravidel pro promlčení, je v rozporu se zněním a duchem nařízení č. 2988/74.

63 Podle žalobkyně nebylo předmětem kasačního opravného prostředku podaného Komisí dne 30. srpna 1995, který nemá odkladný účinek podle článku 60 statutu Soudního dvora, rozhodnutí 91/298, které retroaktivně přestalo existovat, ale rozsudek Solvay II, bod 16 výše. Podle článku 58 statutu Soudního dvora se totiž řízení o kasačním opravném prostředku omezuje na právní otázky a Soudní dvůr provádí přezkum legality, přičemž odkazuje na svrchované posouzení Soudu pokud jde o skutkové otázky.

64 I když je třeba „řízení u Soudního dvora“ uvedené v článku 3 nařízení č. 2988/74 v současné době chápat tak, že zahrnuje i řízení u Soudu, nemůže zřízení druhého soudního stupně umožnit prodloužení doby zastavení promlčecí doby tak, aby pokrývalo řízení, jehož předmětem není napadené rozhodnutí. Kromě toho by tvrzení, že článek 3 nařízení č. 2988/74 stanoví zastavení promlčecí doby během řízení

o kasačním opravném prostředku znamenalo přiznat účinek rozhodnutí zrušenému *ab initio*, což by ve společné praxi členských států nemělo obdoby.

65 S odkazem na bod 1098 rozsudku Soudu PVC II, bod 25 výše, žalobkyně upozorňuje, že předmětem článku 3 nařízení č. 2988/74 je umožnit zastavení promlčecí doby, pokud je Komisi znemožněno jednat z objektivního důvodu, který jí nelze přičítat a který spočívá v samotné skutečnosti, že je projednávána žaloba. Žalobkyně se domnívá, že v projednávané věci mohla Komise tvrdit, že nemohla jednat po dobu, kdy Soud projednával žalobu. Oproti tomu od okamžiku vyhlášení rozsudku Soudu měla Komise, s výhradou dodržení zásady přiměřené lhůty, volnost přijmout nové rozhodnutí. Komise se tak tím, že podala kasační opravný prostředek, vystavila nebezpečí, že její stíhání bude promlčeno, i když věděla o rozsudku Soudního dvora ze dne 15. června 1994, Komise v. BASF a další (C-137/92 P, Recueil, s. I-2555), ve kterém bylo rozhodnuto, že nebyly ověřeny akty přijaté kolegiem komisařů. Nečinnost Komise v době, kdy byl její kasační opravný prostředek u Soudního dvora, tedy nemůže být nijak objektivně odůvodněna.

66 Podle žalobkyně tak měla být vzata v úvahu pro prodloužení promlčecí doby pouze délka trvání řízení před Soudem. Promlčecí doba skončila dne 15. ledna 2000, tedy značnou dobu před přijetím napadeného rozhodnutí.

67 Žalobkyně rovněž upozorňuje, že rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, tomuto výkladu neodporuje. Ve věci, ve které byl vydán tento rozsudek, bylo totiž nové rozhodnutí Komise přijato ve lhůtě kratší než lhůtě pěti let prodloužené pouze o „lhůtu zastavení" týkající se řízení před Soudem. V rozsudku Soudu PVC II, bod 25 výše, tak nebyla zkoumána otázka, zda má kasační opravný prostředek odkladný účinek ve smyslu článku 3 nařízení č. 2988/74.

68 V replice žalobkyně dodává, že názor zastávaný Komisí by znamenal, že rozsudek Solvay II, bod 16 výše, by byl zbaven veškerého účinku, pokud nebyl potvrzen Soudním dvorem, což by znamenalo popřít autoritu uvedeného rozsudku. Kromě toho by přiznat článku 3 nařízení č. 2988/74 extenzivní výklad, který by pokrýval situace, ve kterých Komisi není znemožněno jednat, bylo v rozporu se zásadou právní jistoty.

69 Konečně, ve svých vyjádřeních předložených po vydání rozsudku Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, žalobkyně tvrdí, že ani Soud, ani Soudní dvůr nemohly mít ve věci, ve které byl vydán tento rozsudek, úmysl vyřešit otázku, zda kasační opravný prostředek podaný Komisí proti zrušujícímu rozsudku Soudu způsobuje zastavení promlčecí doby po dobu řízení o kasačním opravném prostředku.

70 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

71 Úvodem je třeba zdůraznit, že nařízení č. 2988/74 zavedlo úplnou právní úpravu, která podrobně upravuje lhůty, v rámci kterých má Komise právo, aniž by byl porušen základní požadavek právní jistoty, uložit pokuty podnikům, se kterými je vedeno řízení v rámci uplatnění pravidel práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže (rozsudky Soudu ze dne 19. března 2003, CMA CGM a další v. Komise, T-213/00, Recueil, s. II-913, bod 324, a ze dne 18. června 2008, Hoechst v. Komise, T-410/03, Sb. rozh. s. II-881, bod 223).

72 Podle čl. 1 odst. 1 písm. b) a čl. 1 odst. 2 nařízení č. 2988/74, jakož i podle čl. 2 odst. 3 téhož nařízení se stíhání promlčí, pokud Komise neuložila pokutu nebo sankci během pěti let od začátku běhu promlčecí doby, pokud mezitím nedošlo k aktu, který ji přerušuje, nebo nejpozději do deseti let od začátku běhu téže lhůty, pokud došlo k aktu,

který ji přerušuje. Nicméně na základě čl. 2 odst. 3 uvedeného nařízení se takto stanovená promlčecí doba prodlužuje o dobu promlčení zastaveného podle článku 3 téhož nařízení (rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, bod 140).

73 Podle článku 3 nařízení č. 2988/74 je promlčecí doba v záležitostech stíhání zastavena na dobu, po kterou je rozhodnutí Komise předmětem řízení u Soudního dvora Evropských společenství.

74 V projednávané věci vyplývá z napadeného rozhodnutí, že Komise uplatnila pravidla pro promlčení následujícím způsobem.

75 Komise se jednak domnívala, že z důvodu trvajícího nebo pokračujícího protiprávní jednání začala promlčecí doba běžet od konce roku 1990. Rovněž dodala, že i za předpokladu, že by protiprávní jednání skončilo dne 19. prosince 1990 a že by přijetí a oznámení rozhodnutí 91/298 nepřerušilo promlčecí dobu, měla by Komise pro přijetí svého rozhodnutí k dispozici lhůtu alespoň až do konce roku 1995 (bod 74 odůvodnění).

76 Dále měla Komise za to, že promlčecí doba musí být prodloužena o dobu, během které byla žaloba proti rozhodnutí projednávána Soudem (bod 75 odůvodnění). Jelikož byla v projednávané věci žaloba u Soudu podána dne 2. května 1991, rozsudek byl Soudem vydán dne 29. června 1995, kasační opravný prostředek podán u Soudního dvora dne 30. srpna 1995 a rozsudek vydán Soudním dvorem dne 6. dubna 2000, bylo promlčení zastaveno na dobu minimálně osmi let devíti měsíců a čtyř dnů (bod 77 odůvodnění). V důsledku toho měla Komise za to, že má pro přijetí nového rozhodnutí k dispozici lhůtu až do září 2004 (bod 78 odůvodnění).

77 Z toho vyplývá, že podle Komise bylo napadené rozhodnutí ze dne 13. prosince 2000 přijato před uplynutím promlčecí doby.

78 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že promlčecí doba začala běžet, když protiprávní jednání skončilo, tedy v roce 1989, jak je uvedeno v bodech 293 až 305 dále, a nikoliv v roce 1990, jak uvádí Komise.

79 Dále, jak správně zdůrazňují účastnice řízení, je nutno odkaz článku 3 nařízení č. 2988/74 na „řízení u Soudního dvora Evropských společenství" chápat od vytvoření Soudu jako vztahující se nejprve na řízení u Soudu, jelikož žaloby proti rozhodnutím ukládajícím sankce nebo pokuty v oblasti práva hospodářské soutěže patří do jeho pravomoci. V důsledku toho bylo promlčení zastaveno během celé doby trvání řízení u Soudu.

80 Konečně z bodu 157 rozsudku Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, vyplývá, že ve smyslu článku 3 nařízení č. 2988/74 je promlčení zastaveno tak dlouho, jak dlouho je dotčené rozhodnutí předmětem řízení „u Soudu a Soudního dvora". V důsledku toho bylo promlčení zastaveno rovněž během celé doby trvání řízení u Soudního dvora, aniž je potřeba se vyjadřovat k období trvajícímu od vynesení rozsudku Soudu do předložení věci Soudnímu dvoru.

81 Z výše uvedeného vyplývá, že v projednávané věci nedošlo k promlčení, jelikož promlčecí doba začala běžet v roce 1989 a Komise rozhodla o pokutě dne 13. prosince 2000, tedy ve lhůtě pěti let od začátku promlčecí doby prodloužené o dobu, během které bylo promlčení zastaveno. V tomto ohledu nemá chyba, které se dopustila Komise v napadeném rozhodnutí pokud jde o den, kdy protiprávní jednání skončilo, dopad na skutečnost, že napadené rozhodnutí bylo přijato v souladu s pravidly pro promlčení stanovenými nařízením č. 2988/74.

82 Žádný argument předložený žalobkyní nemůže tuto úvahu zpochybnit.

83 Zaprvé je nutno uvést, že článek 60 statutu Soudního dvora a článek 3 nařízení č. 2988/74 mají odlišný rozsah působnosti. Neexistence odkladného účinku kasačního opravného prostředku nemůže zbavit veškerého účinku článek 3 nařízení č. 2988/74, který se týká situací, ve kterých musí Komise vyčkat rozhodnutí soudu Společenství. Názor žalobkyně, podle kterého Komise nesmí zohlednit dobu, po kterou probíhalo u Soudního dvora řízení o kasačním opravném prostředku, nemůže být přijat, protože jeho důsledkem by bylo zbavit rozsudek Soudního dvora o kasačním opravném prostředku jeho smyslu a účinků.

84 Zadruhé, pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého zřízení druhého soudního stupně neumožňuje prodloužit dobu zastavení promlčení, je třeba připomenout, že článek 3 nařízení č. 2988/74 chrání Komisi proti účinku promlčení v situacích, kdy musí vyčkat rozhodnutí soudu Společenství v rámci řízení, jejichž průběh neovládá, než se dozví, zda napadený akt byl protiprávní, či nikoliv (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, bod 144).

85 Zatřetí, pokud jde o argument, podle kterého rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, není relevantní pro řešení tohoto sporu, vyplývá naopak jasně z textu tohoto rozsudku, že je obecně třeba prodloužit promlčecí dobu o dobu, během které bylo promlčení zastaveno, a sice nejen o dobu, po kterou probíhalo řízení u Soudu, ale rovněž o dobu, po kterou probíhalo řízení u Soudního dvora.

86 Začtvrté, pokud jde o argument, podle kterého by zastavení promlčení po dobu trvání řízení o kasačním opravném prostředku znamenalo přiznat účinky rozhodnutí zrušenému v prvním stupni, postačuje uvést, že zastavení promlčení pouze umožňuje Komisi popřípadě přijmout nové rozhodnutí za předpokladu, že by byl zamítnut

kasační opravný prostředek podaný proti rozsudku Soudu, kterým bylo rozhodnutí Komise zrušeno. Toto zastavení promlčení nemá žádný účinek na rozhodnutí, které bylo zrušeno rozsudkem Soudu.

87 Zapáté v případě kasačního opravného prostředku není Komisi zajisté formálně bráněno jednat a přijmout nové rozhodnutí poté, co Soud zrušil původní rozhodnutí. Nicméně žaloba směřující proti konečnému rozhodnutí, kterým se ukládají sankce, zastavuje promlčení v oblasti stíhání až do doby, kdy soud Společenství s konečnou platností rozhodne o uvedené žalobě (rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, bod 147). Podle judikatury Soudního dvora chrání článek 3 nařízení č. 2988/74 Komisi proti účinku promlčení v situacích, kdy musí vyčkat rozhodnutí soudu Společenství v rámci řízení, jejichž průběh neovládá, než se dozví, zda je napadený akt protiprávní, či nikoliv. Uvedený článek 3 se tedy týká případů, ve kterých není nečinnost orgánu důsledkem nedostatku řádné péče (rozsudek Soudního dvora, bod 38 výše, bod 144). Nelze tedy vytýkat Komisi, že v rámci výkonu svého práva na obhajobu podala kasační opravný prostředek a vyčkala na rozsudek Komise v. Solvay, bod 19 výše, než přijala nové rozhodnutí.

88 Zašesté je třeba dodat, že výklad článku 3 nařízení č. 2988/74 navrhovaný žalobkyní by vedl k vážným praktickým obtížím. Pokud by totiž Komise musela přijmout nové rozhodnutí po zrušení rozhodnutí Soudem, aniž by vyčkala na rozsudek Soudního dvora, existovalo by nebezpečí, že by v případě zrušení rozsudku Soudu Soudním dvorem souběžně existovala dvě rozhodnutí se stejným předmětem.

89 Dále by bylo zjevně v rozporu s požadavky hospodárnosti správního řízení, aby Komise s pouhým cílem vyhnout se promlčení musela přijmout nové rozhodnutí před tím, než se dozví, zda je původní rozhodnutí protiprávní, či nikoliv.

90 Ze všeho, co bylo uvedeno výše, vyplývá, že první část prvního žalobního důvodu musí být zamítnuta.

Ke druhé části, vycházející z porušení zásady přiměřené lhůty

– Argumenty účastnic řízení

91 Žalobkyně namítá, že se dozvěděla o „obvinění proti ní“ dne 13. března 1990, v den, kdy jí bylo doručeno oznámení námitek, tedy jedenáct let přede dnem podání projednávané žaloby. Kromě toho je pro ni výsledek projednávané věci zvláště důležitý, jelikož v rozhodnutí 91/298 a poté v napadeném rozhodnutí jí Komise vytýkala závažné protiprávní jednání a uložila pokutu tři miliony eur. V okamžiku podání projednávané žaloby přitom nebylo přijato žádné definitivní rozhodnutí pokud jde o obvinění vznesená proti ní v oznámení námitek.

92 S odkazem na čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“), podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, žalobkyně upozorňuje, že pokud je řízení zahájené v únoru 1990 posuzováno v celém rozsahu, zjevně překročilo přiměřenou lhůtu. V tomto ohledu judikatura Společenství nestanoví, že se délka řízení musí posuzovat etapa po etapě. Ničím tedy nelze odůvodnit, že Komise čekala pět a půl roku, než přijala nové rozhodnutí, když kasační opravný prostředek u Soudního dvora neměl odkladný účinek

93 Po vydání rozsudku Solvay II, bod 16 výše, se Komise nejen rozhodla podat žalobu, jejíž zamítnutí mohla očekávat s ohledem na rozsudek Komise v. BASF a další, bod 65 výše, ale rovněž vyčkat na výsledek řízení, než přijala napadené rozhodnutí. Podle žalobkyně čekala dále Komise ještě osm měsíců po vydání rozsudku Komise v. Solvay, bod 19 výše,

zatímco ve věci, ve které byl vydán rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, bylo nové rozhodnutí přijato ve lhůtě jednoho a půl měsíce.

94 Komise ostatně podle názoru žalobkyně zaměnila přiměřenou lhůtu a promlčecí dobu, když měla nesprávně za to, že může k přijetí nového rozhodnutí vyčkat roku 2004. V napadeném rozhodnutí tak Komise neuvedla důkazy, o které se opírá, když má za to, že přiměřená lhůta byla v projednávané věci dodržena. Podle žalobkyně, ať je odůvodnění délky každé etapy řízení jakékoliv, „lhůta čtrnácti až šestnácti let, nebo i více, pro celé řízení od oznámení námitek do konečného rozhodnutí Soudu nebo Soudního dvora“ nemůže být označena za přiměřenou.

95 Je tedy úkolem Tribunálu určit, že byla překročena přiměřená lhůta, a zrušit napadené rozhodnutí, jelikož v tomto stadiu již není možné vyslovit se v přiměřené lhůtě k obviněním vzneseným proti žalobkyni. Žádné jiné řešení, spočívající např. v zohlednění překročení přiměřené lhůty při stanovení výše pokuty, by nenapravilo porušení článku 6 EÚLP. Žalobkyně dále tvrdí, že podle zásad stanovených Evropským soudem pro ochranu lidských práv nemusí prokazovat, že toto překročení přiměřené lhůty poškodilo její práva obhajoby, což by představovalo odlišný důvod pro zrušení. Kritérium porušení práv obhajoby je totiž odlišné od práva na projednání trestní věci v přiměřené lhůtě.

96 V každém případě žalobkyně namítá, že jí překročení přiměřené lhůty a zastarání důkazů, které z něj vyplývá, brání v obhajobě, neboť ji zbavuje zejména možnosti podložit argumenty uvedené předložené v žalobě. Kromě toho žalobkyně tvrdí, že se již nemůže obrátit na své bývalé zaměstnance, kteří byli zaměstnáni v dotyčném odvětví a v dotyčné dceřiné společnosti. Žalobkyně tak tvrdí, že byla „konkrétně ztížena její obhajoba“.

97 Žalobkyně se domnívá, že chybná nečinnost Komise během pěti a půl roku následujícího po rozsudku Solvay II, bod 16 výše, musí být postižena zvláštní sankcí. V tomto ohledu žalobkyně upřesňuje, že se mohla oprávněně domnívat, že Komise upustila od znovuotevření spisu, takže se nesnažila systematicky zachovat stopu skutečností a dokumentů, které by mohly být užitečné pro její obhajobu. Navíc jí její archívní politika ukládá systematické zničení archivů po deseti nebo i pěti letech, až na výjimečné okolnosti.

98 Konečně mít za to, že důkazní břemeno ve věci nepřiměřenosti nese žalobkyně, by bylo v rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, podle které přísluší v případě dlouhých období nečinnosti vnitrostátním orgánům, aby vysvětlily důvody pro taková období, které mohou obstát pouze za výjimečných okolností. Žalobkyně rovněž tvrdí, že na rozdíl od Komise jí nelze vytýkat machinace směřující ke zdržení řízení od roku 1989. Upozorňuje, že se ukázalo, že Komise není schopna dodržet svá vnitřní pravidla o ověření a zásadu právní jistoty, což zpozdilo věcný přezkum původního rozhodnutí o několik let.

99 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

100 Úvodem je třeba připomenout, že povinnost dodržení zásady přiměřené lhůty se v oblasti hospodářské soutěže uplatní na správní řízení zahájená na základě nařízení č. 17, která mohou vést k uložení sankcí v tomto nařízení stanovených a k soudnímu řízení u soudu Společenství (rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, bod 179).

101 Zaprvé žalobkyně na podporu svého žalobního bodu vycházejícího z nepřiměřenosti délky trvání správního řízení uvádí zejména skutečnost, že i když kasační opravný prostředek nemá odkladný účinek, čekala Komise bezdůvodně pět a půl roku, než přijala nové rozhodnutí v návaznosti na zrušení rozhodnutí 91/298 rozsudkem Solvay II, bod 16 výše.

102 Jak bylo určeno během přezkumu první části prvního žalobního důvodu, bylo promlčení po podání kasačního opravného prostředku proti rozsudku Solvay II, bod 16 výše, zastaveno podle článku 3 nařízení č. 2988/74 během celé délky trvání řízení před Soudním dvorem. Nelze tedy vytýkat Komisi, že porušila zásadu přiměřené lhůty pouze proto, že čekala, až Soudní dvůr rozhodne v rámci takového kasačního opravného prostředku, než přijala napadené rozhodnutí.

103 Zadruhé žalobkyně obecněji uvádí, že délka trvání správního řízení celkově, tedy od zaslání oznámení námitek až po přijetí napadeného rozhodnutí, překročila přiměřenou lhůtu.

104 Tento argument musí být odmítnut.

105 V rámci přezkumu žalobního bodu vycházejícího z porušení zásady přiměřené lhůty je totiž třeba provést rozlišení mezi správním řízením a řízením soudním. Doba, během které soud Společenství zkoumal legalitu rozhodnutí 91/298, jakož i platnost rozsudku Solvay II, bod 16 výše, tak nemůže být vzata v úvahu při určení délky řízení u Komise (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, body 202 až 204).

106 Zatřetí žalobkyně kritizuje délku trvání správního řízení mezi vydáním rozsudku Komise v. Solvay, bod 19 výše, a přijetím napadeného rozhodnutí.

107 V tomto ohledu je třeba připomenout, že tato doba začala dne 6. dubna 2000, v den, kdy byl vynesen rozsudek Komise v. Solvay, bod 19 výše, a skončila dne 13. prosince 2000 přijetím napadeného rozhodnutí. Tato fáze správního řízení tedy trvala osm měsíců a sedm dní.

108 Během této doby provedla Komise pouze formální změny rozhodnutí 91/298, zejména vložila novou část týkající se „řízení před Soudem a Soudním dvorem“, týkající se posouzení dodržení promlčecí doby. Přijetí napadeného rozhodnutí nepředcházelo žádné dodatečné šetření, jelikož se Komise opírala o výsledky šetření provedeného o deset let dříve. Je nicméně třeba přiznat, že i za těchto podmínek mohla být pro dosažení takového výsledku nezbytná určitá ověření a součinnost v rámci správy.

109 Z tohoto pohledu není namístě mít za to, že lhůta osmi měsíců a sedmi dnů, která uplynula mezi vynesením rozsudku Komise v. Solvay, bod 19 výše, a přijetím napadeného rozhodnutí, musí být považována za nepřiměřenou.

110 Začtvrté, pokud jde o délku trvání správního řízení mezi odesláním oznámení námitek a přijetím rozhodnutí 91/298, je třeba uvést, že žalobkyně netvrdila, že tato doba sama o sobě může být kritizována. Žalobkyně se totiž omezila na tvrzení, že přiměřenost lhůty musí být posuzována ode dne 13. března 1990, a sice dne, kdy jí bylo zasláno oznámení námitek, aniž by kritizovala dobu jedenácti a půl měsíce, která uběhla mezi oznámením námitek a přijetím rozhodnutí 91/298 dne 1. března 1991.

111 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně nepředložila žádný důkaz, který by umožnil mít za to, že délka trvání celého správního řízení byla v projednávané věci nadměrná.

112 I když je třeba zohlednit fázi správního řízení předcházející oznámení námitek (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise, C-105/04 P, Sb. rozh. s. I-8725, bod 51), je třeba mít za to, že délka trvání celého správního řízení není nadměrná, zejména ve světle šetření provedených od dubna 1989, žádostí o informace učiněných poté a zahájení řízení bez návrhu dne 19. února 1990. Za těchto podmínek nelze ani dobu asi jedenácti měsíců mezi šetřeními provedenými Komisí od dubna 1989 a dnem oznámení námitek, ani celkovou délku trvání správního řízení považovat za nepřiměřenou.

113 Je třeba dodat, že porušení zásady přiměřené lhůty odůvodňuje v každém případě zrušení rozhodnutí přijatého na konci správního řízení v oblasti hospodářské soutěže pouze tehdy, pokud byla rovněž porušena práva obhajoby dotčeného podniku. Dokud totiž není prokázáno, že nepřiměřeně dlouhá délka řízení ovlivnila možnost dotčených podniků se účinně obhajovat, nemá porušení zásady přiměřené lhůty vliv na platnost správního řízení (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, bod 122).

114 V tomto ohledu žalobkyně tvrdí, že je pro ni obtížné se obhajovat proti obviněním týkajícím se skutečností, které se údajně staly v dané době, protože se již nemůže obrátit na své zaměstnance činné v rozhodné době v dotčeném odvětví a dceřiné společnosti.

115 Komise nicméně mezi vynesením rozsudku Komise v. Solvay, bod 19 výše, a napadeným rozhodnutím neprovedla žádný vyšetřovací úkon.

116 Z napadeného rozhodnutí dále vyplývá, že je založeno na stejném odůvodnění jako rozhodnutí 91/298, obsah obou rozhodnutí je téměř totožný a Komise nevzala v úvahu žádný nový důkaz, který by činil nezbytným výkon práva na obhajobu.

117 Za těchto okolností nebylo porušeno právo žalobkyně na obhajobu.

118 Zapáté, pokud jde o soudní řízení, je třeba konstatovat, že žalobkyně v žalobě přímo nezpochybňuje délku trvání řízení před Soudem a poté Soudním dvorem pokud jde o rozhodnutí 91/298.

119 Každopádně je třeba připomenout, že obecná zásada práva Společenství, podle které má každá osoba právo na spravedlivý proces – a která se inspiruje čl. 6 odst. 1 EÚLP – a zejména právo na řízení v přiměřené lhůtě, je použitelná v rámci opravného prostředku k soudu proti rozhodnutí Komise, kterým se podniku ukládají pokuty za porušení práva hospodářské soutěže. Přiměřenost lhůty se posuzuje v závislosti na okolnostech každé věci, a zejména v závislosti na významu sporu pro dotčenou osobu, složitosti věci, jakož i chování žalobce a příslušných orgánů. Výčet těchto kritérií není taxativní a posouzení přiměřenosti lhůty nevyžaduje systematický přezkum okolností věci ve vztahu ke každému z nich, pokud se ve vztahu jen k jednomu z nich jeví délka řízení jako opodstatněná. Tak může být složitost věci použita pro odůvodnění na první pohled příliš dlouhé lhůty (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 25. ledna 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel v. Komise, C-403/04 P a C-405/04 P, Sb. rozh. s. I-729, body 115 až 117 a uvedená judikatura).

120 Soudní dvůr v rozsudku ze dne 17. prosince 1998, Baustahlgewebe v. Komise (C-185/95 P, Recueil, s. I-8417) poté, co konstatoval, že Soud nezohlednil požadavky související s dodržením přiměřené lhůty, z důvodů hospodárnosti řízení a s cílem zaručit okamžitou a účinnou nápravu takové vady řízení prohlásil žalobní důvod vycházející z nadměrné délky trvání řízení za opodstatněný pro účely zrušení napadeného rozsudku v rozsahu, ve kterém stanovil výši pokuty uložené žalobkyni na 3 miliony ecu. Jelikož nic nenaznačovalo, že délka řízení měla vliv na řešení sporu, rozhodl Soudní

dvůr, že tento žalobní důvod nemůže vést ke zrušení napadeného rozsudku v plném rozsahu, ale že částka 50 000 ecu představuje spravedlivé odškodnění z důvodu nadměrné délky řízení, a tedy snížil výši pokuty uložené dotyčnému podniku.

121 Jelikož nic nenaznačuje, že délka řízení měla vliv na řešení sporu, nemělo by tudíž případné překročení přiměřené lhůty soudem Společenství v projednávané věci, i kdyby bylo prokázáno, žádný vliv na legalitu napadeného rozhodnutí.

122 Je třeba dodat, že žalobkyně se v žalobě výslovně vzdala možnosti snížení pokuty z důvodu odškodnění za údajné porušení jejího práva na projednání věci v přiměřené lhůtě. Nepodala ani návrh na náhradu škody.

123 Z toho plyne, že je třeba zamítnout druhou část prvního žalobního důvodu, a v důsledku toho zamítnout první žalobní důvod v plném rozsahu.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení podstatných formálních náležitostí

124 Druhý žalobní důvod se v podstatě skládá ze sedmi částí, vycházejících zaprvé z porušení zásady kolegiality, zadruhé z porušení zásady právní jistoty, zatřetí z práva žalobkyně být znovu vyslechnuta, začtvrté z neprovedení nové konzultace s poradním výborem, zapáté z nesprávného složení poradního výboru, zašesté z porušení práva na přístup ke spisu a zasedmé z porušení zásad nestrannosti, řádné správy a proporcionality.

125 Soud považuje za účelné přezkoumat šestou část druhého žalobního důvodu v rámci čtvrtého žalobního důvodu, vycházejícího z porušení práva na přístup ke spisu poté, co bude přezkoumán žalobní důvod týkající se základu věci.

K první části, vycházející z porušení zásady kolegiality

– Argumenty účastnic řízení

126 Žalobkyně upozorňuje, že podle průvodního dopisu ze dne 10. ledna 2001, podepsaného členem Komise pověřeným hospodářskou soutěží, bylo napadené rozhodnutí přijato kolegiem komisařů dne 13. prosince 2000.

127 Z prohlášení mluvčí Komise reprodukovaného v tiskové zprávě jedné zpravodajské agentury dne 12. prosince 2000 však vyplývá, že rozhodnutí přijmout znovu rozhodnutí 91/298 již bylo učiněno nejpozději v předvečer dne, kdy se kolegium komisařů sešlo k jednání.

128 Podle žalobkyně z toho musí být vyvozeno, že přijetím napadeného rozhodnutí byla porušena zásada kolegiality, jelikož nic nenaznačuje, že kolegium komisařů jednalo dříve než dne 12. prosince 2000.

129 Za předpokladu, že by napadené rozhodnutí bylo skutečně přijato kolegiem komisařů, dále vyplývá z tiskové zprávy jedné zpravodajské agentury ze dne 12. prosince 2000, že se Komise rozhodla přijmout nové rozhodnutí stejného obsahu jako rozhodnutí 91/298 zjevně z důvodu, že žalobkyně nikdy nezpochybnila základ posledně uvedeného rozhodnutí. Žalobkyně přitom tvrdí, že kritizovala právní a skutkové posouzení

provedené Komisí, jakož i princip a výši pokuty. V důsledku toho nebylo zřejmě kolegium komisařů v okamžiku, kdy rozhodlo o přijetí napadeného rozhodnutí, správně informováno o stanovisku žalobkyně.

130 Žalobkyně rovněž navrhuje, aby Tribunál nařídil Komisi předložit všechny interní dokumenty týkající se přijetí napadeného rozhodnutí, zvláště zápis ze všech zasedání kolegia komisařů, v jejichž průběhu byl návrh rozhodnutí projednáván, jakož i dokumenty předložené kolegiu.

131 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

132 Podle ustálené judikatury je zásada kolegiality založena na rovné účasti členů Komise na přijetí rozhodnutí a zejména předpokládá, že rozhodnutí jsou projednávána společně a že všichni členové kolegia jsou na politické úrovni společně odpovědní za všechna přijatá rozhodnutí (rozsudky Soudního dvora ze dne 29. září 1998, Komise v. Německo, C-191/95, Recueil, s. I-5449, bod 39, a ze dne 13. prosince 2001, Komise v. Francie, C-1/00, Recueil, s. I-9989, bod 79).

133 Dodržení zásady kolegiality, a zvláště nutnost, aby byla rozhodnutí projednávána společně, se nezbytně dotýká právních subjektů, které jsou dotčeny právními účinky, které taková rozhodnutí vyvolávají, v tom smyslu, že musí být ujištěni, že tato rozhodnutí byla skutečně přijata kolegiem a odpovídají přesně jeho vůli. Tak je tomu zvláště u aktů, které jsou výslovně označeny za rozhodnutí, která Komise přijímá vůči podnikům nebo sdružením podniků za účelem dodržení pravidel hospodářské soutěže

a jejichž předmětem je konstatovat porušení těchto pravidel, vydávat těmto podnikům příkazy a ukládat jim peněžní sankce (rozsudek Komise v. BASF a další, bod 65 výše, body 64 a 65).

134 V projednávané věci se žalobkyně dovolává skutečnosti, že podle tiskové zprávy jedné zpravodajské agentury ze dne 12. prosince 2000 oznámila mluvčí Komise, že Komise přijme znovu stejné rozhodnutí dne 13. prosince 2000.

135 Nicméně za předpokladu, že by mluvčí Komise pronesla slova, na která žalobkyně odkazuje, pouhá skutečnost, že tisková zpráva soukromé společnosti zmiňuje prohlášení, které nemá žádnou oficiální povahu, nemůže postačovat k závěru, že Komise porušila zásadu kolegiality. Kolegium komisařů totiž nebylo nijak vázáno tímto prohlášením, a tedy mohlo během svého zasedání dne 13. prosince 2000 rovněž po společném projednání rozhodnout, že nepřijme napadené rozhodnutí.

136 Je třeba dodat, že oficiální tisková zpráva Komise byla vydána dne 13. prosince 2000.

137 I za předpokladu, že by mluvčí Komise prohlásila, že žalobkyně nikdy nezpochybnila základ rozhodnutí 91/298, je takový argument irelevantní. Z bodu 70 odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž vyplývá, že Komise přijala nové rozhodnutí, jehož obsah je téměř totožný s obsahem rozhodnutí 91/298, z důvodu, že posledně uvedené rozhodnutí bylo zrušeno pro vady řízení. Skutečnost, že žalobkyně kritizovala základ rozhodnutí 91/298 je tedy irelevantní.

138 Z výše uvedeného vyplývá, že není namístě v rámci organizačních procesních opatření uložit Komisi, aby předložila všechny interní dokumenty týkající se přijetí napadeného rozhodnutí.

139 Z toho plyne, že je třeba zamítnout první část druhého žalobního důvodu.

Ke druhé části, vycházející z porušení zásady právní jistoty

– Argumenty účastnic řízení

140 Žalobkyně uvádí, že formální požadavky ověření stanovené jednacím řádem Komise (Úř. věst. 1999, L 252, s. 41), které byly použitelné v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí, nejsou v souladu s požadavky rozsudků Komise v. BASF a další, bod 65 výše (body 73 až 76), a Komise v. Solvay, bod 19 výše (body 44 až 49).

141 Článek 16 první pododstavec jednacího řádu Komise platný v rozhodné době totiž neukládal žádný formální požadavek pro ověření napadeného rozhodnutí, které není podepsáno, i když uvádí jméno člena Komise pověřeného hospodářskou soutěží. Zvláště není stanoveno, že přijaté akty musí být připojeny k souhrnnému zápisu v okamžiku, kdy je vypracován, takže „ověření jednoho z těchto zápisů nemá přímou souvislost s přijatým aktem". V tomto ohledu je čl. 16 první pododstavec jednacího řádu Komise odlišný od článku 15 rozhodnutí Rady ze dne 5. června 2000, kterým se přijímá jednací řád Rady (Úř. věst. L 149, s. 21).

142 Jednací řád Komise tedy nezohledňuje základní povahu formálního požadavku ověření a odporuje zásadě právní jistoty. V důsledku toho nebylo napadené rozhodnutí platně ověřeno.

143 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

144 Soud má úvodem za to, že argumentace žalobkyně musí být chápána v tom smyslu, že se dovolává protiprávnosti jednoho ustanovení jednacího řádu Komise platného v době přijetí napadeného rozhodnutí.

145 Taková námitka protiprávnosti musí být považována za přípustnou.

146 Podle judikatury se totiž působnost článku 241 ES musí rozšířit také na ustanovení jednacího řádu orgánu, která i když nejsou právním základem napadeného rozhodnutí a nevyvolávají účinky obdobné účinkům nařízení ve smyslu tohoto článku Smlouvy, určují podstatné formální náležitosti vyžadované pro přijetí tohoto rozhodnutí, a v důsledku toho zajišťují právní jistotu osob, kterým je určeno. Je třeba, aby každá osoba, které je určeno rozhodnutí, mohla incidenčně zpochybnit legalitu aktu, který podmiňuje formální platnost tohoto rozhodnutí, navzdory skutečnosti, že dotčený akt není právním základem rozhodnutí, takže uvedená osoba nemohla požadovat jeho zrušení před tím, než jí bylo sporné rozhodnutí oznámeno. V důsledku toho mohou být ustanovení jednacího řádu Komise napadena námitkou protiprávnosti v rozsahu, ve kterém zajišťují ochranu jednotlivců (rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, body 286 a 287).

147 Je rovněž třeba připomenout, že námitka protiprávnosti musí být omezena na to, co je nezbytné pro řešení sporu.

148 Cílem článku 241 ES totiž není umožnit účastníku řízení zpochybnit použitelnost jakéhokoliv aktu obecné povahy ve prospěch jakékoliv žaloby. Obecný akt, jehož protiprávnost se uplatňuje, musí být přímo nebo nepřímo použitelný ve věci projednávané v rámci žaloby a musí existovat přímá právní souvislost mezi napadeným individuálním rozhodnutím a dotčeným obecným aktem (viz rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, body 288 a 289 a uvedená judikatura).

149 V tomto ohledu je třeba připomenout, že napadené rozhodnutí bylo ověřeno na základě ustanovení čl. 16 prvního pododstavce jednacího řádu. V důsledku toho existuje přímá právní souvislost mezi tímto rozhodnutím a tímto článkem jednacího řádu, jehož protiprávnost žalobkyně uplatňuje. Z toho plyne, že čl. 16 první pododstavec jednacího řádu použitelný v době přijetí napadeného rozhodnutí může být předmětem námitky protiprávnosti.

150 Je tedy třeba ověřit, zda formální náležitosti týkající se ověření stanovené jednacím řádem Komise jsou v souladu s požadavky zásady právní jistoty, či nikoliv.

151 V projednávané věci je zněním, na které se odkazuje, čl. 16 první pododstavec jednacího řádu Komise ve znění použitelném v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí, který stanoví následující:

„Akty přijaté Komisí v průběhu zasedání se připojují neoddělitelným způsobem k souhrnnému zápisu vypracovanému na konci zasedání, na němž byly přijaty,

v závazném jazyce nebo jazycích. Tyto akty jsou ověřeny podpisem předsedy a generálního tajemníka umístěnými na poslední straně souhrnného zápisu.“

152 V rozsudku Soudu PVC II, bod 25 výše, byla zkoumána legalita čl. 16 prvního pododstavce jednacího řádu Komise ze dne 17. února 1993 (Úř. věst. L 230, s. 15), který zněl následovně:

„Akty přijaté Komisí v průběhu zasedání […] se v závazném jazyce nebo jazycích připojují k zápisu ze zasedání Komise, na němž byly přijaty, nebo na kterém bylo vzato na vědomí jejich přijetí. Tyto akty jsou ověřeny podpisem předsedy a generálního tajemníka umístěnými na první straně tohoto zápisu.“

153 V tomto rozsudku měl Soud za to, že podmínky stanovené tímto ustanovením představují samy o sobě dostatečnou záruku pro kontrolu, v případě sporu, dokonalého souladu oznámených nebo zveřejněných znění se zněním přijatým kolegiem, a tedy s vůlí jejich autora. Jelikož toto znění je připojeno k zápisu z jednání a jeho první strana je podepsána předsedou a generálním tajemníkem, existuje souvislost mezi tímto zápisem a do něho zahrnutými dokumenty, která umožňuje ujistit se o přesném obsahu a formě rozhodnutí kolegia. V tomto ohledu je nutno předpokládat, že orgán jednal v souladu s použitelnými právními předpisy, pokud nesoulad jeho jednání s příslušnou normou nebyl konstatován soudem Společenství. Ověření stanovené pravidly čl. 16 prvního pododstavce jednacího řádu tedy musí být považováno za legální (rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, body 302 až 304).

154 Je přitom třeba konstatovat, že čl. 16 první pododstavec jednacího řádu Komise ve znění použitelném v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí upravuje formálnější postup ověření, než je ten, který byl zkoumán v rozsudku Soudu PVC II, bod 25 výše.

155 Provedené změny odlišující obě znění jsou následující: akty přijaté na zasedání již nejsou pouze „připojeny“ k zápisu, ale „připojeny neoddělitelným způsobem“; výraz „zápis“ je nahrazen výrazem „souhrnný zápis“; zápis je vypracován „na konci zasedání“; konečně, podpis již není na „první straně zápisu“, ale na „poslední straně souhrnného zápisu“.

156 Tyto změny, posuzovány celkově, posilují procesní záruky poskytnuté s cílem zajistit dodržení zásady právní jistoty.

157 Článek 16 první pododstavec jednacího řádu Komise použitelný v den přijetí napadeného rozhodnutí není tedy postižen protiprávností.

158 Za těchto podmínek je třeba zamítnout druhou část druhého žalobního důvodu.

Ke třetí části, vycházející z porušení práva žalobkyně být znovu vyslechnuta

– Argumenty účastnic řízení

159 Žalobkyně uznává, že v bodech 246 až 252 rozsudku Soudu PVC II, bod 25 výše, bylo shledáno, že pokud je rozhodnutí Komise zrušeno pro vadu řízení, požaduje se nové slyšení zúčastněných podniků před přijetím nového rozhodnutí, pouze pokud nové rozhodnutí obsahuje nové námitky.

160 Nicméně toto řešení nelze podle jejího názoru použít na okolnosti projednávané věci. Jednak bylo správní řízení postiženo více vadami z důvodu porušení práva na přístup ke spisu. Kromě toho napadené rozhodnutí převzalo analýzu rozhodnutí 91/297, zrušeného pro důvody jiné než čistě formální, a toto rozhodnutí nebylo znovu přijato.

161 Zrušení rozhodnutí 91/297 tak ovlivnilo platnost přípravných opatření pro napadené rozhodnutí. V rozsudku Solvay I, bod 17 výše, Soud určil, že úplné odmítnutí zpřístupnění dokumentů Komisí porušilo právo žalobkyně na přístup ke spisu. Tato vada řízení postihla jak správní řízení, které vedlo k přijetí rozhodnutí 91/298, tak správní řízení týkající se rozhodnutí 91/297. Komise tedy měla znovu zahájit řízení a přitom jí poskytnout úplný přístup ke svému spisu a následně umožnit uplatnit všechna její písemná a ústní vyjádření k této záležitosti.

162 Krom toho je výklad provedený v rozsudku Soudu PVC II, bod 25 výše, právně nesprávný, protože omezuje právo být vyslechnut na jedinou možnost dotčeného podniku uplatnit svá vyjádření k námitkám proti němu. Každý dotčený podnik má totiž rovněž právo být vyslechnut a uplatnit svá vyjádření pokud jde o princip, účelnost a výši pokut. S odvoláním na judikaturu žalobkyně tvrdí, že podniky, které jsou možnými adresáty rozhodnutí, kterým se konstatuje jejich protiprávní jednání a ukládá se jim z toho důvodu pokuta, musí mít možnost uplatnit všechna vyjádření pokud jde o pokutu ve fázi správního řízení. Z důvodu běhu času v projednávané věci však žalobkyně tvrdí, že by mohla uplatnit nová vyjádření, pokud jde o promlčení pravomoci Komise uložit jí pokuty a o překročení přiměřené lhůty, jakož i výši pokuty.

163 Žalobkyně se domnívá, že v důsledku zrušení rozhodnutí 91/297 měla být vyslechnuta pokud jde o vnitřní koherenci analýzy Komise, která v napadeném rozhodnutí představila předmětné protiprávní jednání jako jednání posilující účinky údajné obecné protisoutěžní politiky, a pokud jde o platnost určitých tvrzení obsažených v napadeném rozhodnutí ve vztahu k existenci kartelové dohody s ICI, která byla přímo převzata z rozhodnutí 91/297.

164 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

165 Když Komise po zrušení rozhodnutí, které ukládá sankce podnikům, které porušily čl. 81 odst. 1 ES z důvodu vady řízení týkající se výlučně podmínek jeho konečného přijetí kolegiem komisařů, přijme nové rozhodnutí v podstatě totožného obsahu, které je založeno na stejných námitkách, přičemž není povinna provést nové slyšení dotčených podniků (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, body 83 až 111).

166 Pokud jde o právní otázky, které mohou vyvstat v rámci uplatnění článku 233 ES, jako otázky týkající se běhu času, možnosti obnovení stíhání, přístupu ke spisu, který je inherentní obnovení řízení, účast úředníka pro slyšení a poradního výboru, jakož i případných důsledků článku 20 nařízení č. 17 nevyžadují navíc nová slyšení, pokud nemění obsah námitek, přičemž podléhají pouze případnému pozdějšímu soudnímu přezkumu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, bod 93).

167 V projednávané věci převzala Komise téměř celý obsah rozhodnutí 91/298. Doplnila pouze napadené rozhodnutí o část týkající se řízení před Soudem a Soudním dvorem.

168 V části napadeného rozhodnutí, která je věnována skutkovému stavu, Komise rovněž doplnila úvahy pocházející z rozhodnutí 91/297, které bylo poté zrušeno rozsudkem Solvay I, bod 17 výše.

169 Rozhodnutí 91/298, z něhož vychází napadené rozhodnutí, však odkazovalo výslovně na rozhodnutí 91/297 pokud jde o informace o výrobku a o trhu se sodou (viz bod I B odůvodnění rozhodnutí 91/298). V replice žalobkyně ostatně uznává, že části rozhodnutí 91/297 převzaté do napadeného rozhodnutí jsou „integrální součástí" rozhodnutí 91/298.

170 Kromě toho nejsou tyto informace, které mají pouze skutkovou povahu, relevantní pokud jde o protiprávní jednání vytýkané žalobkyni v projednávané věci. V projednávané věci se totiž dotčené jednání týká kartelové dohody uzavřené mezi žalobkyní a CFK, a nikoliv protisoutěžních praktik žalobkyně a ICI.

171 Je tedy třeba konstatovat, že napadené rozhodnutí a rozhodnutí 91/298 mají v podstatě totožný obsah a jsou založena na stejném odůvodnění.

172 V souladu s judikaturou uvedenou v bodech 165 a 166 výše, nebyla tedy Komise povinna znovu vyslechnout žalobkyni před přijetím napadeného rozhodnutí.

173 Pokud jde dále o argument vycházející z porušení práva na přístup ke spisu, je předmětem samostatného žalobního důvodu, a tedy bude přezkoumán na jiném místě.

174 Z výše uvedeného vyplývá, že třetí část druhého žalobního důvodu musí být zamítnuta.

Ke čtvrté části, vycházející z neprovedení nové konzultace poradního výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení

– Argumenty účastnic řízení

175 Žalobkyně zpochybňuje posouzení obsažené v bodech 254 až 257 rozsudku Soudu PVC II, bod 25 výše, podle kterého nová konzultace poradního výboru nebyla v této věci požadována. Podle žalobkyně – na rozdíl od toho, co Soud rozhodl v tomto rozsudku – nevyplývá povinnost konzultovat poradní výbor z článku 1 nařízení Komise č. 99/63/EHS ze dne 25. července 1963 o slyšení stran stanoveném v čl. 19 odst. 1 a 2 nařízení č. 17 (Úř. věst. 127, s. 2268), které se omezuje na úpravu chronologie řízení, ale článku 10 nařízení č. 17, ve znění použitelném v rozhodné době. Nadto, i když konzultace poradního výboru představuje důležitou procesní záruku, sleduje jiný cíl než prosté slyšení podniku dotčeného návrhem rozhodnutí, jak dokazuje skutečnost, že vzdá-li se podnik slyšení, není Komise zbavena povinnosti konzultovat poradní výbor.

176 V důsledku toho měl být v projednávané věci poradní výbor konzultován ohledně návrhu Komise přijmout napadené rozhodnutí po vydání rozsudku Komise v. Solvay, bod 19 výše, zvláště pokud jde o otázku dodržení zásady přiměřené lhůty.

177 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

178 Podle článku 10 nařízení č. 17, ve znění použitelném v rozhodné době:

„3. Přijetí jakéhokoli rozhodnutí po provedení postupu podle odstavce 1 nebo jakéhokoli rozhodnutí ohledně obnovení, změny nebo odvolání rozhodnutí podle čl. [81] odst. 3 [ES] předchází konzultace s poradním výborem pro restriktivní praktiky a dominantní postavení.

[…]

5. Konzultace se koná na společném zasedání svolaném Komisí; toto zasedání se může uskutečnit nejdříve 14 dní po odeslání pozvánky. Pozvánka je pro každý projednávaný případ doplněna shrnutím případu, spolu s výčtem nejdůležitějších dokumentů a předběžným návrhem rozhodnutí.“

179 Článek 1 nařízení č. 99/63 dále stanoví:

„Před konzultací poradního výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení provede Komise slyšení podle čl. 19 odst. 1 nařízení č. 17.“ *(neoficiální překlad)*

180 Podle ustálené judikatury vyplývá z článku 1 nařízení č. 99/63, že slyšení zúčastněných podniků a konzultace výboru jsou nezbytné ve stejných situacích (rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 1989, Hoechst v. Komise, 46/87 a 227/88, Recueil, s. 2859, bod 54, a rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, bod 115).

181 Nařízení č. 99/63 bylo nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 2842/98 ze dne 22. prosince 1998, o slyšení stran v určitých jednáních podle článků [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. L 354, s. 18; Zvl. vyd. 07/04, s. 204), platným v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí, jehož čl. 2 odst. 1 zní podobně jako článek 1 nařízení č. 99/63.

182 V projednávané věci je třeba konstatovat, že podle napadeného rozhodnutí byl poradní výbor pro restriktivní praktiky a dominantní postavení konzultován před přijetím rozhodnutí 91/298. Žalobkyně nezpochybňuje ani provedení této konzultace, ani její řádnost.

183 Jelikož napadené rozhodnutí neobsahuje podstatné změny vůči rozhodnutí 91/298, nebyla tudíž Komise, která nebyla povinna znovu vyslechnout žalobkyni před přijetím napadeného rozhodnutí, ani povinna provést novou konzultaci s poradním výborem (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, bod 118).

184 V důsledku toho je třeba čtvrtou část druhého žalobního důvodu zamítnout.

K páté části, vycházející z nesprávného složení poradního výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení

– Argumenty účastnic řízení

185 Žalobkyně tvrdí, že po konzultaci s poradním výborem pro restriktivní praktiky a dominantní postavení, ke které došlo před přijetím rozhodnutí 91/298 a napadeného rozhodnutí, přistoupily dne 1. ledna 1995 ke Společenství tři státy. Jelikož je uvedený poradní výbor složen ze zástupce každého členského státu, nebyl již tento poradní výbor platně složen v okamžiku, kdy Komise vypracovala návrh, který vedl k přijetí napadeného rozhodnutí. Komise měla tedy provést novou konzultaci s poradním výborem v řádném složení.

186 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

187 Podle čl. 10 odst. 4 nařízení č. 17, ve znění použitelném v rozhodné době:

„Poradní výbor se skládá z úředníků příslušných ve věci restriktivních praktik a dominantních postavení. Každý členský stát určí jako svého zástupce úředníka, který může být v případě, že se nemůže zúčastnit, nahrazen jiným úředníkem.“

188 Podle judikatury změna složení orgánu neovlivňuje kontinuitu orgánu samého, jehož konečné nebo přípravné akty si v zásadě zachovávají veškeré účinky (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. listopadu 1990, Fedesa a další, C-331/88, Recueil, s. I-4023, bod 36).

189 Dále neexistuje žádná obecná zásada práva Společenství, která by ukládala kontinuitu ve složení správního orgánu, před nímž je vedeno řízení, které může vést k uložení pokuty (rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, body 322 a 323).

190 Z toho vyplývá, že Komise nebyla povinna znovu konzultovat poradní výbor po přistoupení tří dalších států do Společenství.

191 Z toho plyne, že pátá část druhého žalobního důvodu musí být zamítnuta.

K sedmé části, vycházející z porušení zásad nestrannosti, řádné správy a proporcionality

– Argumenty účastnic řízení

192 Žalobkyně poukazuje na to, že napadené rozhodnutí opakuje prakticky slovo od slova rozhodnutí přijaté o deset let dříve a nijak nezohledňuje běh času a důsledky zrušení rozhodnutí 91/297. Žalobkyně dále tvrdí, že jí Komise měla poskytnout úplný přístup ke spisu.

193 Podle jejího názoru je mimoto napadené rozhodnutí nepřiměřené, jelikož jeho účinkem bylo nové zahájení řízení dlouho po rozhodné době, takže je v každém případě zbaveno veškerého užitečného účinku.

194 Žalobkyně navíc tvrdí, že Komise neuvedla důvody, ze kterých považovala za účelné ji znovu postihnout „drakonickým rozhodnutím“, když se vzdala přijetí nového rozhodnutí po zrušení rozhodnutí 91/297. Komise přesto nakládala jako s jedním celkem s protiprávními jednáními, která vedla k vydání rozhodnutí 91/297, 91/298 a 91/299, která byla koncipována s ohledem na to. Tribunál tedy nemůže posoudit důvody rozhodnutí Komise přijmout nové rozhodnutí, jehož obsah je téměř totožný jako obsah rozhodnutí 91/298.

195 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

196 Žalobkyně pod zástěrkou údajného porušení zásad nestrannosti, řádné správy a proporcionality opakuje stejné argumenty, které již uplatnila, vycházející zejména z běhu času a práva na přístup ke spisu, které Tribunál zkoumá na jiném místě.

197 Jediný nový prvek se týká nedostatku odůvodnění toho, že Komise přijala nové rozhodnutí, jehož obsah byl téměř totožný s obsahem rozhodnutí 91/298. V tomto ohledu je přitom třeba konstatovat, že Komise odůvodnila svou volbu přijmout znovu rozhodnutí 91/298 v bodech 67 až 78 odůvodnění napadeného rozhodnutí, které jsou připojeny navíc k rozhodnutí 91/298. Žalobní bod uplatněný žalobkyní tedy není skutkově podložený.

198 V důsledku toho je třeba zamítnout sedmou část druhého žalobního důvodu.

199 Z výše uvedeného vyplývá, že je třeba zamítnout druhý žalobní důvod v plném rozsahu, s výhradou přezkumu šesté části, vycházející z porušení práva na přístup ke spisu, který bude proveden v rámci čtvrtého žalobního důvodu.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nedostatečného ovlivnění obchodu mezi členskými státy

Argumenty účastnic řízení

200 Žalobkyně namítá, že Komise „špatně odůvodnila" napadené rozhodnutí, jelikož se ve snaze prokázat účinek na obchod mezi členskými státy omezila na odkaz na údajnou obecnou politiku ze strany žalobkyně kontrolovat trh se sodou ve Společenství a tvrdila, že údajná dohoda mezi žalobkyní a CFK byla součástí této obecné politiky.

201 Podle žalobkyně tento odkaz na údajnou obecnou politiku odkazuje na přístup Komise, která ve věcech „Uhličitan sodný" stále měla za to, že tvrzená porušení článků 81 ES a 82 ES se posilují jedno druhým, aby se vytvořila globální strategie s cílem uzavřít trhy a omezit hospodářskou soutěž.

202 Zaprvé Komise nikdy nedokázala prokázat existenci údajného „evropského kartelu" mezi všemi výrobci uhličitanu sodného.

203 Zadruhé chování vytýkaná Komisí, pokud jsou považována za zneužívající, představovala izolované skutkové okolnosti, které neměly významný vliv na hospodářskou soutěž.

204 Zatřetí se dotčená údajná dohoda týkala minimálních objemů prodeje, Komise uvádí objem prodeje dosahující 11 000 tun za dva roky pro trh větší než milion tun, tedy asi 1 % roční spotřeby německého trhu a asi 4 % celkové kapacity výroby CFK. Nadto se údajně týkala množství uhličitanu sodného, které by CFK nebyla schopna uvést na trh. V důsledku toho nemohla údajná dohoda citelně narušit obchod mezi členskými státy.

205 V replice žalobkyně upozorňuje, že i když nepředložila zvláštní žalobní důvod pokud jde o existenci údajné dohody, jejíž uzavření s CFK jí Komise vytýká, neznamená to, že existenci takové dohody uznává.

206 Žalobkyně rovněž uvádí, že ceny používané v Německu byly vyšší než ve zbytku Společenství. Pokud by tedy CFK chtěla prodat uvedená množství v jiných členských státech, musela by strpět snížení příjmů, jehož další zvýšení tím, že by ještě snížila ceny na těchto trzích, by nebylo v jejím zájmu. Pokud by údajná dohoda neexistovala, měla by CFK zájem prodat množství, které DSW nespotřebovala, na německém trhu.

207 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

Závěry Tribunálu

208 Článek 81 odst. 1 ES se vztahuje pouze na dohody, které mohou ovlivnit obchod mezi členskými státy. Podle ustálené judikatury musí dohoda mezi podniky, aby mohla ovlivnit obchod mezi členskými státy, umožnit na základě souhrnu objektivních skutkových nebo právních okolností předpokládat s dostatečnou pravděpodobností, že může přímo, nebo nepřímo, skutečně, nebo potenciálně ovlivnit obchodní toky mezi členskými státy, a to tak, že může narušit uskutečnění cílů jednotného trhu mezi členskými státy (rozsudek Soudního dvora ze dne 11. července 1985, Remia a další v. Komise, 42/84, Recueil, s. 2545, bod 22, a rozsudek Soudu ze dne 13. prosince 2006, FNCBV a další v. Komise, T-217/03 a T-245/03, Recueil, s. II-4987, bod 63). Ovlivnění obchodu uvnitř Společenství tak vyplývá obecně ze spojení několika faktorů, které jsou-li zohledněny samostatně, nejsou nezbytně určující (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. prosince 1994, DLG, C-250/92, Recueil, s. I-5641, bod 54, a ze dne 29. dubna 2004, British Sugar v. Komise, C-359/01 P, Recueil, s. I-4933, bod 27).

209 V tomto ohledu není důležité, že vliv kartelové dohody na obchod je nepříznivý, neutrální nebo příznivý. Omezení hospodářské soutěže totiž může ovlivnit obchod mezi členskými státy, když může odklonit obchodní toky ze směru, který by jinak měly (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 29. října 1980, van Landewyck a další v. Komise, 209/78 až 215/78 a 218/78, Recueil, s. 3125, bod 172).

210 Kromě toho schopnost kartelové dohody ovlivnit obchod mezi členskými státy, tj. její potenciální účinek, stačí k tomu, aby spadala do působnosti článku 81 ES, a není nezbytné prokázat skutečné narušení obchodu (rozsudek Soudního dvora ze dne 21. ledna 1999, Bagnasco a další, C-215/96 a C-216/96, Recueil, s. I-135, bod 48, a rozsudek Soudu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, bod 166). Je však nezbytné, aby potenciální účinek kartelové dohody na obchod mezi státy byl citelný nebo, jinými slovy, aby nebyl nevýznamný (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 1998, Javico, C-306/96, Recueil, s. I-1983, body 12 a 17, a rozsudek CMA CGM a další v. Komise, bod 71 výše, bod 207).

211 Kartelová dohoda vztahující se na celé území členského státu má dále ze své podstaty za účinek posílení oddělování vnitrostátních trhů, čímž narušuje vzájemné hospodářské prolínání, které je zamýšleno Smlouvou o ES (rozsudky Soudního dvora ze dne 17. října 1972, Vereeniging van Cementhandelaren v. Komise, 8/72, Recueil, s. 977, bod 29, a ze dne 23. listopadu 2006, Asnef-Equifax a Administración del Estado, C-238/05, Sb. rozh. s. I-11125, bod 37).

212 V projednávané věci, v bodě 59 odůvodnění napadeného rozhodnutí, uvedla Komise tři poznatky, na jejichž základě je možno se domnívat, že dohoda ovlivnila obchod mezi členskými státy: zaprvé tato dohoda „byla součástí obecné politiky kontroly trhu se sodou ve Společenství"; zadruhé cílem této dohody „bylo nejen podstatně omezit hospodářskou soutěž ve Společenství, ale rovněž zachovat nepružnost struktury trhu a jeho rozdělení podle národních hranic"; zatřetí „pokud by tato dohoda neexistovala, bylo by zjevně pravděpodobné, že by množství odkoupená Solvay na základě záruky byla prodána CFK na ostatních trzích Společenství".

213 Nejprve je třeba konstatovat, že žalobkyně ve svých písemnostech nezpochybňuje poslední dva poznatky uvedené Komisí.

214 Dále je třeba uvést, že žalobkyně nepředkládá žádný žalobní důvod, jehož cílem by bylo zpochybnit existenci dohody mezi ní a CFK, podle které, jak uvádí článek 1 napadeného rozhodnutí, „zaručila CFK minimální roční objem prodeje sody v Německu […] a vyrovnala CFK veškerý schodek tím, že odkoupila množství nutné k tomu, aby prodej CFK dosáhl zaručeného objemu".

215 Taková dohoda o záruce týkající se minimálního ročního objemu prodeje na národním trhu, jako je dohoda dotčená v projednávané věci, může přitom z podstaty věci odklonit obchodní toky ze směru, který by jinak měly. Vede totiž k tomu, že je z trhu stažena část produkce uhličitanu sodného, která by mohla být vyvezena do jiných členských států.

216 I za předpokladu, že by argument žalobkyně vycházející z neexistence obecné politiky kontroly trhu se sodou byl podložený, je tudíž třeba konstatovat, že tento argument nemá dopad na legalitu napadeného rozhodnutí, jelikož závěr Komise směřující ke konstatování ovlivnění obchodu mezi členskými státy je dostatečně prokázán skutečností, že dotčená dohoda mohla odklonit obchodní toky ze směru, který by jinak měly.

217 Žalobkyně rovněž tvrdí, že s ohledem na rozsah dotčených minimálních objemů prodeje nemohla dohoda citelně ovlivnit obchod mezi členskými státy.

218 Podle bodu 43 odůvodnění napadeného rozhodnutí byla záruka CFK původně stanovena v roce 1987 na 179 000 tun a tato částka byla později zvýšena, zatímco německý trh představoval v letech 1986 a v 1987 asi 1 080 000 tun. V tomto ohledu je třeba se odvolávat nikoliv na částku skutečně žalobkyní od CFK každý rok odkoupenou, ale na částku, kterou žalobkyně mohla být na základě smlouvy nucena od CFK odkoupit, tedy původně 179 000 tun.

219 Jak správně zdůrazňuje Komise ve své žalobní odpovědi, nemůže být tato částka 179 000 tun, která představuje 16,57 % německého trhu v roce 1987, považována za nevýznamnou.

220 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že v napadeném rozhodnutí Komise správně měla za to, že dotčená kartelová dohoda může ovlivnit obchod mezi členskými státy.

221 Třetí žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva na přístup ke spisu

222 Čtvrtý žalobní důvod se v podstatě skládá ze dvou částí, vycházejících zaprvé z toho, že mezi dokumenty, do nichž bylo nahlédnuto v rámci organizačních procesních opatření existují dokumenty užitečné pro obhajobu, a zadruhé z toho, že nedošlo k úplnému prohlédnutí spisu žalobkyní.

223 Úvodem je třeba připomenout, že dodržování práva na obhajobu je základní zásadou práva Společenství a musí být zachováno za všech okolností, zejména v jakémkoliv řízení, které může vést k uložení sankcí, i když se jedná o správní řízení. Tato zásada vyžaduje, aby dotyčným podnikům a sdružením podniků bylo již ve stadiu správního řízení umožněno užitečně vyjádřit své stanovisko k pravdivosti a relevanci skutkových zjištění, námitek a okolností dovolávaných Komisí (rozsudek Soudního dvora ze dne 23. května 1978, Hoffmann-La Roche, 102/77, Recueil, s. 1139, bod 11, a rozsudek Soudu ze dne 27. září 2006, Avebe v. Komise, T-314/01, Sb. rozh. s. II-3085, bod 49).

224 Právo přístupu ke spisu, které je důsledkem zásady ochrany práva na obhajobu, znamená, že Komise umožní dotčenému podniku přezkoumat všechny dokumenty obsažené ve vyšetřovacím spise, které by mohly být relevantní pro jeho obhajobu. To zahrnuje dokumenty svědčící jak v neprospěch, tak ve prospěch, s výhradou obchodních tajemství jiných podniků, interních dokumentů Komise a jiných důvěrných informací (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 68, a rozsudek ze dne 18. června 2008, Hoechst v. Komise, bod 71 výše, bod 145).

225 Pokud jde o skutečnosti v neprospěch, dotyčnému podniku přísluší prokázat, že výsledek, k němuž Komise dospěla ve svém rozhodnutí, by byl jiný, kdyby nezpřístupněný dokument, na kterém Komise založila obvinění tohoto podniku, neměl být připuštěn jako důkaz svědčící v neprospěch. Pokud jde o skutečnosti ve prospěch, dotyčný podnik musí prokázat, že jejich nezpřístupnění mohlo ovlivnit k jeho újmě průběh řízení a obsah rozhodnutí Komise. Postačí, že podnik prokáže, že uvedené dokumenty ve prospěch mohl použít ke své obhajobě v tom smyslu, že pokud by je mohl uplatnit během správního řízení, mohl by se dovolávat skutečností, které se neshodují se závěry dovozenými v této fázi Komisí, a tedy by mohl jakýmkoli způsobem ovlivnit závěry Komise učiněné v případném rozhodnutí, přinejmenším pokud jde o závažnost a dobu trvání jemu vytýkaného jednání, a tudíž výši pokuty. Možnost, že nezpřístupněný dokument mohl mít vliv na průběh řízení a obsah rozhodnutí Komise, může být prokázána až po předběžném přezkumu některých důkazních prostředků, z něhož vyplývá, že nezpřístupněné dokumenty mohly mít – s ohledem na tyto důkazní prostředky – význam, který neměl být přehlédnut (rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 224 výše, body 73 až 76, a rozsudek ze dne 18. června 2008, Hoechst v. Komise, bod 71 výše, bod 146).

226 Konečně porušení práva přístupu ke spisu může mít za následek úplnou či částečnou neplatnost rozhodnutí Komise, pouze pokud nedostatek řádného přístupu k vyšetřovacímu spisu v průběhu správního řízení bránil dotčenému podniku či dotčeným podnikům seznámit se s dokumenty, jež by mohly být užitečné pro jejich obhajobu, a porušil tak jejich právo na obhajobu. Tak by tomu bylo, kdyby zpřístupnění dokumentu mohlo, byť v omezené míře, vést k jinému výsledku správního řízení, pokud by se o něj dotčený podnik mohl v průběhu uvedeného řízení opřít (viz v tomto smyslu rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 224 výše, body 73 až 76).

227 Ve světle těchto úvah je tedy nutno posoudit, zda Komise v projednávané věci respektovala právo žalobkyně na obhajobu.

K první části, vycházející z toho, že mezi dokumenty, do nichž bylo nahlédnuto v rámci organizačních procesních opatření, existovaly dokumenty užitečné pro obhajobu

228 Jak vyplývá z judikatury uvedené v předchozích bodech, pokud jde o skutečnosti ve prospěch, musí dotyčný podnik prokázat, že jejich nezpřístupnění mohlo ovlivnit k jeho újmě průběh řízení a obsah rozhodnutí Komise.

229 V projednávané věci žalobkyně předložila svá vyjádření dne 15. července 2005 poté, co nahlédla do dokumentů ve spise.

– Argumenty účastnic řízení

230 Žalobkyně tvrdí, že přístup k těmto dokumentům v průběhu správního řízení by jí umožnil předložit argumenty užitečné pro její obhajobu pokud jde o neovlivnění obchodu mezi členskými státy.

231 Žalobkyně jednak tvrdí, že dokumenty obsažené ve vyšetřovacím spise, ke kterým neměla přístup během správního řízení, by jí umožnily prokázat, že nezavedla obchodní strategii kontroly trhu a že CFK ve stejné době dodávala uhličitan sodný jiným soutěžitelům. Zvláště z jedné interní zprávy CFK vyplývá, že tato společnost žalobkyni v roce 1988 dodala 2544 tun uhličitanu sodného poté, co musela čelit výrobním obtížím ve svých továrnách na jihu Evropy. Jiné dokumenty obsažené ve vyšetřovacím spise, ke kterým žalobkyně neměla přístup během správního řízení, prokazují, že všichni výrobci uhličitanu sodného pravidelně nakupovali jeden u druhého.

232 Žalobkyně dále tvrdí, že dokumenty ve spise, ke kterým neměla přístup v průběhu správního řízení, prokazují, že v letech, kdy CFK provedla sporné dodávky, zůstaly typologie a objem jejích vývozů do jiných členských států Společenství podobné. V důsledku toho dodávky žalobkyni neměly účinek na obchodní toky ve Společenství.

233 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

234 Nejprve je třeba připomenout, že skutečnost, uvedená Komisí v napadeném rozhodnutí, podle které dotčená dohoda byla součástí obecné politiky kontroly trhu se sodou ve Společenství, nemá vliv na legalitu napadeného rozhodnutí (viz bod 216 výše). Dokumenty uplatněné žalobkyní poté, co nahlédla do spisu, i když směřují k prokázání neexistence obchodní strategie s cílem kontrolovat trh ze strany žalobkyně, nemohou vést ke zrušení napadeného rozhodnutí.

235 V každém případě žalobkyně, která byla prvním výrobcem uhličitanu sodného ve Společenství v rozhodné době, měla nezbytně k dispozici informace, které by jí umožnily dovolávat se v roce 1990 skutečnosti, že výrobci uhličitanu sodného kupovali pravidelně jeden u druhého, a prokázat tuto skutečnost. Žalobkyně se zvláště dovolává několika dokumentů uvádějících, že se uskutečnil prodej uhličitanu sodného mezi ní a jejími soutěžiteli, což zjevně nemohla nevědět.

236 Kromě toho argument, podle kterého dodávky žalobkyni neměly účinek na obchodní toky ve Společenství, nemůže vyvrátit závěr Komise pokud jde o ovlivnění obchodu

mezi členskými státy. Jak totiž uvedla Komise v bodě 58 odůvodnění napadeného rozhodnutí, cílem dohody bylo navodit podmínky umělé stability trhu, což žalobkyně nepopírá. Jelikož cílem dohody bylo zachovat existující strukturu trhu s uhličitanem sodným, vyplývá z toho logicky, že vývozy CFK ve Společenství musely zůstat stabilní. V důsledku toho argument žalobkyně místo, aby vyvrátil úvahy Komise pokud jde o ovlivnění obchodu mezi členskými státy, spíše tyto úvahy potvrzuje.

237 Následkem toho žalobkyně neprokázala, že zpřístupnění těchto dokumentů mohlo, byť v omezené míře, vést k jinému výsledku správního řízení, pokud by se o ně dotčený podnik mohl v průběhu uvedeného řízení opřít, jak vyžaduje judikatura (viz v tomto smyslu rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise, bod 224 výše, body 73 až 76).

238 Z přezkumu dokumentů, kterých se žalobkyně dovolávala poté, co měla v rámci organizačních procesních opatření přístup ke spisu, tedy vyplývá, že Komise neporušila právo žalobkyně na obhajobu. Z toho plyne, že je třeba zamítnout první část čtvrtého žalobního důvodu uplatněného žalobkyní.

Ke druhé části, vycházející z toho, že nedošlo k úplnému prohlédnutí spisu žalobkyní

– Argumenty účastnic řízení

239 V žalobě žalobkyně tvrdí, že nikdy nemohla obdržet úplný výčtový seznam spisu Komise. Nadto se Komise v průběhu správního řízení, které předcházelo přijetí rozhodnutí 91/298, spokojila s tím, že jí poskytla přístup k dokumentům v její neprospěch, připojeným k oznámení námitek. Podle popisu spisu, jak vyplývá

z rozsudku Solvay I, bod 17 výše, byl tudíž žalobkyni odmítnut přístup ke všem „podspisům“ týkajícím se jejích soutěžitelů (Rhône-Poulenc, CFK, Matthes & Weber, Akzo a ICI), jakož i k desítce spisů obsahujících odpovědi na žádosti o informace podle článku 11 nařízení č. 17 ve znění platném v rozhodné době, zejména těch zaslaných Komisí určitým jejím zákazníkům. Žalobkyně tvrdí, že jí tak bylo zabráněno přezkoumat, zda tyto spisy obsahovaly skutečnosti užitečné pro její obhajobu, zejména pokud jde o soutěžní situaci na německém trhu, kontext údajné dohody a její účinky na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy. Zastarání důkazů vyplývající z doby, která uplynula od vytýkaných skutečností, učinilo tento přístup ke spisu ještě důležitějším.

240 Ve svém vyjádření ze dne 15. července 2005, předloženém po nahlédnutí do spisu v kanceláři Soudu, se žalobkyně domnívá, že nemůže uvést, do jaké míry by chybějící dokumenty mohly být pro její obhajobu užitečné. V tomto ohledu upozorňuje, že Komise jednak výslovně přiznala ztrátu pěti pořadačů a jednak nemůže zaručit úplnost pořadačů, které ještě vlastní, neboť dokumenty nejsou průběžně číslovány a neexistuje seznam s jejich výčtem. Žalobkyně z toho vyvozuje, že napadené rozhodnutí musí být zrušeno v plném rozsahu, jelikož Tribunál není schopen přezkoumat jeho legalitu.

241 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

– Závěry Tribunálu

242 Úvodem je třeba zdůraznit, že v průběhu správního řízení předcházejícího přijetí rozhodnutí 91/298 nevytvořila Komise seznam s výčtem dokumentů, ze kterých se skládá spis, a že sdělila žalobkyni pouze dokumenty v její neprospěch, které byly připojeny k oznámení námitek.

243 V tomto ohledu Komise při jednání uvedla, že v určitých věcech praxe spočívala v tom, že dotyčným podnikům bylo zasláno oznámení námitek doplněné pouze některými dokumenty z důvodu obsáhlosti spisu, přičemž tyto podniky byly poté vyzvány, aby přišly nahlédnout v prostorech Komise do všech přístupných dokumentů s pomocí seznamu obsahujícího jejich výčet. V rámci věci, která vedla k vydání rozhodnutí 91/298, se podle Komise nicméně zpravodaj rozhodl „zjednodušit řízení“, když se domníval, že jelikož všechny uplatněné dokumenty byly předány s oznámením námitek, nahlédnutí bylo bezúčelné, a v důsledku toho nebyl nutný seznam s jejich výčtem.

244 Je přitom třeba připomenout, že na straně 40 a 41 *Dvanácté zprávy Komise o politice hospodářské soutěže* Komise stanovila, pokud jde o přístup ke spisu, následující pravidla:

„Komise přiznává podnikům, které se účastí řízení, možnost se obeznámit se spisem, který se jich týká. Podniky jsou informovány o obsahu spisu Komise tím, že k oznámení námitek nebo k dopisu o odmítnutí stížnosti je připojen seznam všech dokumentů, ze kterých se skládá spis, s uvedením dokumentů nebo jejich částí, které jsou jim přístupné. Podniky jsou vyzvány, aby na místě přezkoumaly přístupné dokumenty. Pokud si podnik přeje přezkoumat jen některé, Komise mu může zaslat kopie. Komise považuje za důvěrné, a tedy nepřístupné pro určitý podnik následující dokumenty: dokumenty nebo jejich části, které obsahují obchodní tajemství jiných podniků; interní dokumenty Komise, jako zápisy, návrhy nebo jiné pracovní dokumenty; všechny další důvěrné informace, jako informace umožňující určit totožnost stěžovatelů, kteří si nepřejí, aby byla odhalena jejich totožnost, jakož i informace sdělené Komisi s výhradou zachování jejich důvěrného charakteru.“

245 Z těchto pravidel vyplývá, že během správního řízení, které předcházelo přijetí rozhodnutí 91/298, měla Komise povinnost zpřístupnit žalobkyni veškeré dokumenty v její neprospěch i prospěch, které shromáždila v průběhu šetření, s výhradou obchodního tajemství jiných podniků, interních dokumentů Komise a jiných důvěrných informací (viz v tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 17. prosince 1991,

Hercules Chemicals v. Komise, T-7/89, Recueil, s. II-1711, body 51 až 54, a ze dne 18. prosince 1992, Cimenteries CBR a další v. Komise, T-10/92 až T-12/92 a T-15/92, Recueil, s. II-2667, body 39 až 41).

246 Je tedy třeba určit, že v rámci věci, která vedla k rozhodnutí 91/298, se Komise odchýlila od pravidel, která si stanovila v roce 1982 tím, že nevytvořila seznam s výčtem dokumentů, ze kterých se skládá spis, a nezpřístupnila žalobkyni veškeré dokumenty, které se ve spisu nacházely.

247 Dále je třeba uvést, že jelikož rozhodnutí 91/298 bylo zrušeno Soudem pro nedostatek ověření, měla Komise za to, že má právo přijmout napadené rozhodnutí, aniž by znovu zahájila správní řízení.

248 V důsledku toho je třeba určit, že před přijetím napadeného rozhodnutí Komise neoznámila žalobkyni veškeré dokumenty ve spise, které jí byly přístupné, a nevyzvala ji, aby přišla nahlédnout do uvedených dokumentů v jejích prostorách, takže správní řízení bylo v tomto ohledu stiženo vadou.

249 Z ustálené judikatury nicméně vyplývá, že právo na obhajobu je v důsledku procesní vady porušeno pouze tehdy, pokud tato vada měla konkrétně vliv na možnosti obrany podniků, proti nimž je řízení vedeno (rozsudky Soudu ze dne 8. července 2004, Mannesmannröhren-Werke v. Komise, T-44/00, Sb. rozh. s. II-2223, bod 55, a ze dne 14. prosince 2005, General Electric v. Komise, T-210/01, Sb. rozh. s. II-5575, bod 632).

250 Za těchto okolností Tribunál v rámci žaloby podané proti napadenému rozhodnutí nařídil organizační procesní opatření s cílem zajistit úplný přístup ke spisu, aby mohl posoudit, zda odmítnutí Komise zpřístupnit nějaký dokument nebo oznámit písemnost mohlo poškodit obhajobu žalobkyně (viz v tomto smyslu rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 224 výše, bod 102).

251 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jelikož se soudní přezkum omezuje na přezkum vznesených žalobních důvodů, není jeho předmětem ani jeho účinkem nahradit úplné vyšetřování věci v rámci správního řízení. Opožděné obeznámení se s některými dokumenty ve spise nevrací podnik, který podal žalobu proti rozhodnutí Komise, do situace, ve které by byl, kdyby se mohl opírat o stejné dokumenty při předložení svých písemných a ústních vyjádření tomuto orgánu (viz rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 224 výše, bod 103 a uvedená judikatura). Pokud je nadto přístup ke spisu zajištěn ve stadiu soudního řízení, nemusí dotyčný podnik prokázat, že kdyby měl k neoznámeným dokumentům přístup, mělo by rozhodnutí Komise odlišný obsah, ale pouze, že uvedené dokumenty mohly být užitečné pro jeho obhajobu (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. října 2003, Corus UK v. Komise, C-199/99 P, Recueil, s. I-11177, bod 128, a rozsudek Soudního dvora PVC II, bod 38 výše, bod 318).

252 V projednávané věci předložila Komise na žádost Tribunálu oznámení námitek a přiložené dokumenty. Rovněž sestavila seznam s výčtem dokumentů obsažených ve spise v jeho současném složení.

253 V tomto ohledu je zaprvé třeba konstatovat, že existuje nejistota ohledně obsahu spisu v jeho původním složení. Komise uvedla, že spis v jeho současném složení je kopií spisu v jeho původním složení, který se skládal s „pod-spisů“ očíslovaných 1 až 71. Zároveň však Komise informovala Tribunál o existenci neočíslovaného „pod-spisu“ s názvem „Oberland Glas“.

254 Zadruhé je třeba upozornit, že Komise výslovně uznala, že ztratila pět „pod-spisů“ s čísly 66 až 70. Z jejího dopisu ze dne 15. března 2005 vyplývá, že došla k tomuto závěru, když zjistila, že má „pod-spisy“ s čísly 1 až 65 a a že „pod-spis“ 71 obsahuje oznámení námitek.

255 Ve svých vyjádřeních ze dne 18. listopadu 2005 uvedla Komise, že je „málo pravděpodobné, že spisy, které nejsou k nalezení, obsahují písemnosti ve prospěch“. Když byla při jednání vyzvána, aby upřesnila tuto větu, uvedla, že je „pravděpodobné“, že uvedené „pod-spisy“ neobsahovaly dokument ve prospěch a že ze „statistického“ hlediska nemohly být užitečné pro obhajobu žalobkyně.

256 Z těchto odpovědí vyplývá, že Komise není schopna s jistotou určit autora, povahu a obsah každé z písemností, které byly součástí „pod-spisů“ č. 66 až 70.

257 Je tedy třeba ověřit, zda žalobkyně měla možnost provést přezkum všech dokumentů obsažených ve vyšetřovacím spise, které by mohly být relevantní pro její obhajobu, a za předpokladu, že tomu tak není, zda porušení práva na přístup ke spisu bylo takového významu, který by mohl tuto procesní záruku zbavit její podstaty. Podle judikatury přístup ke spisu patří mezi procesní záruky, jejichž cílem je chránit práva obhajoby (rozsudek Solvay I, bod 17 výše, bod 59), a porušení práva na přístup ke spisu Komisí v průběhu řízení předcházejícího přijetí rozhodnutí v zásadě může vést ke zrušení tohoto rozhodnutí, pokud byla porušena práva obhajoby dotyčného podniku (rozsudek Corus UK v. Komise, bod 251 výše, bod 127).

258 V tomto ohledu je nezbytné přezkoumat, zda byla porušena práva obhajoby žalobkyně pokud jde o námitky učiněné proti ní v oznámení námitek a v napadeném rozhodnutí.

259 Podle judikatury musí být porušení práv obhajoby zkoumáno v závislosti na zvláštních okolnostech každého případu, neboť podstatně závisí na námitkách vznesených Komisí za účelem prokázání protiprávního jednání vytýkaného dotyčnému podniku (rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 224 výše, bod 127). Je tedy třeba přistoupit ke stručnému přezkumu meritorních námitek, které Komise vznesla v oznámení námitek a v napadeném rozhodnutí (rozsudek Solvay I, bod 17 výše, bod 60).

260 Je rovněž nezbytné přezkoumat existenci porušení práv obhajoby při zohlednění argumentů konkrétně uplatněných dotyčným podnikem proti napadenému rozhodnutí (viz v tomto smyslu rozsudek ICI II, bod 17 výše, bod 59).

261 V projednávané věci přezkoumal Tribunál v rámci žaloby argumentaci žalobkyně a meritorní námitky obsažené v napadeném rozhodnutí a došel k závěru, že dovolávaný žalobní důvod musí být zamítnut.

262 Jelikož žalobkyně nevznesla v žalobě žádný argument, jehož cílem by bylo zpochybnit existenci dohody, na kterou se zaměřuje Komise v napadeném rozhodnutí, nic neumožňuje předpokládat, že by mohla objevit v chybějících pod-spisech dokumenty, které by jí umožnily vyvrátit konstatování Komise. Žalobkyně mohla v žalobě uplatnit skutečnost, že neuzavřela dohodu, proti níž směřuje napadené rozhodnutí, i když neměla úplný přístup ke spisu. Konečně, co se týče argumentu žalobkyně vycházejícího z neexistence obecné politiky kontroly trhu se sodou, je třeba připomenout, že jak bylo uvedeno v bodě 215 výše, taková dohoda o záruce, jako je dotčená dohoda, může z podstaty věci odklonit obchodní toky ze směru, který by jinak měly.

263 Je tedy třeba dojít k závěru, že nebylo prokázáno, že žalobkyně neměla možnost provést přezkum veškerých dokumentů ve vyšetřovacím spise, které by mohly být relevantní pro její obhajobu. I když žalobkyně neměla přístup k veškerým dokumentům ve

vyšetřovacím spise, nebránila jí tato okolnost v projednávané věci v tom, aby zajistila svou obhajobu pokud jde o meritorní námitky, které Komise vznesla v oznámení námitek a v napadeném rozhodnutí.

264 V okolnostech projednávané věci tudíž není třeba zrušit napadené rozhodnutí z důvodu, že pět „pod-spisů“, ke kterým žalobkyně nikdy neměla přístup, zmizelo ze spisu. V důsledku toho je třeba zamítnout druhou část čtvrtého žalobního důvodu, a tedy čtvrtý žalobní důvod v plném rozsahu.

2. *K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení nebo snížení pokuty*

265 Návrhová žádání žalobkyně směřující ke zrušení nebo snížení pokuty se v podstatě skládají z pěti žalobních důvodů vycházejících zaprvé z nesprávného posouzení závažnosti protiprávního jednání, zadruhé z nesprávného posouzení délky trvání protiprávního jednání, zatřetí z toho, že Komise chybně zohlednila přitěžující okolnosti, začtvrté z existence polehčujících okolností a zapáté z nepřiměřenosti pokuty, zejména z ohledem na běh času.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení závažnosti protiprávního jednání

Argumenty účastnic řízení

266 Žalobkyně tvrdí, že Komise musí respektovat pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO

(Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171, dále jen „pokyny o metodě stanovování pokut“). Jelikož se však v projednávané věci jedná o skutkový stav před jejich přijetím, nebyla Komise v zásadě povinna je zohlednit, se dvěma výhradami: jednak k tomu, že uvedené pokyny přejímají zásady stanovené praxí Komise, a jednak k tomu, že zavádějí zmírnění politiky Komise pokud jde o stanovení výše pokuty.

267 Co se týče závažnosti protiprávního jednání, žalobkyně tvrdí, že Komise nevysvětlila, v jakém rozsahu údajná dohoda spočívá v dohodě o rozdělení trhu, což je hodnocení, které se objevuje poprvé a naposled v bodě 62 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Komise dále nevzala v úvahu nevýznamná množství, kterých se údajná dohoda týkala. Konečně Komise ani neodůvodnila, ani neprokázala, že dotčená dohoda byla provedena za velmi přísných podmínek utajení.

268 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyní.

Závěry Tribunálu

269 Úvodem je třeba připomenout, že disponuje-li Komise za účelem stanovení částky každé pokuty posuzovací pravomocí, aniž by musela používat přesný matematický vzorec, má přesto Soud podle článku 17 nařízení č. 17 neomezenou pravomoc ve smyslu článku 229 ES rozhodovat o žalobách podaných proti rozhodnutím, jimiž Komise stanovila pokutu, a v důsledku toho může uloženou pokutu zrušit, snížit nebo zvýšit (rozsudky Soudu ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, bod 165, a FNCBV a další v. Komise, bod 208 výše, bod 358).

270 Zaprvé, pokud jde o použití pokynů o metodě stanovování pokut, je třeba připomenout, že Komise měla právo přijmout nové rozhodnutí, aniž by zahájila nové správní řízení, jelikož rozhodnutí 91/298 bylo zrušeno pro vadu řízení.

271 Vzhledem k tomu, že obsah napadeného rozhodnutí je téměř totožný s obsahem rozhodnutí 91/298 a obě rozhodnutí jsou založena na stejném odůvodnění, podléhá napadené rozhodnutí, v rámci stanovení výše pokuty, pravidlům platným v okamžiku přijetí rozhodnutí 91/298.

272 Komise znovu zahájila řízení ve stadiu, ve kterém došlo k vadě řízení, a přijala nové rozhodnutí, aniž by provedla nové posouzení případu ve světle pravidel, které neexistovaly v době přijetí rozhodnutí 91/298. Přijetí nového rozhodnutí přitom z povahy věci vylučuje použití pokynů vydaných po prvním přijetí.

273 V důsledku toho nelze pokyny o metodě pro stanovování pokut v projednávaném případě použít.

274 Zadruhé je třeba uvést, že Komise měla za to, že protiprávní jednání vytýkané žalobkyni, a sice dohoda uzavřená s CFK, bylo „závažné“ (bod 62 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

275 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle judikatury musí být výše pokut odstupňována v závislosti na okolnostech porušení a závažnosti protiprávního jednání, přičemž posouzení závažnosti protiprávního jednání pro účely stanovení výše pokuty

musí být provedeno zejména s přihlédnutím k povaze omezení hospodářské soutěže (viz rozsudek Soudu ze dne 23. února 1994, CB a Europay v. Komise, T-39/92 a T-40/92, Recueil, s. II-49, bod 143 a uvedená judikatura).

276 V projednávané věci je třeba vzít v úvahu, že jednání vytýkané žalobkyni odůvodňuje přinejmenším hodnocení jako „závažné“ provedené Komisí.

277 Cílem dotčené dohody totiž bylo omezit hospodářskou soutěž na německém trhu tím, že bylo zaručeno odkoupení určitého množství uhličitanu sodného od CFK za účelem zachování úrovně cen.

278 V bodě 58 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jehož obsah nebyl žalobkyní zpochybněn, byl účel dotčené dohody popsán následovně:

„Jejím účelem bylo zjevně dosáhnout podmínek umělé stability trhu. Náhradou za chování v oblasti cen, které nebylo Solvay považováno za škodlivé, byl CFK zaručen minimální podíl německého trhu. Tím, že stáhla z trhu množství, které CFK nemohla prodat, zajistila Solvay, že úroveň cen nemohla být snížena hospodářskou soutěží. Zabavené dokumenty dokazují, že dohody byly uvedeny do praxe a měly sledovaný účinek. Takové klasické dohody typu ‚kartel‘ omezují samotnou svou povahou hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 81 odst. 1 [ES].“

279 Na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, se tak jedná o dohodu o rozdělení trhu v tom smyslu, že dotyčné podniky se dohodly, že budou na německém území regulovat uvádění produkce CFK na trh.

280 Kartelové dohody tohoto typu jsou přitom uvedeny mezi příklady kartelových dohod, které jsou v čl. 81 odst. 1 písm. c) ES výslovně prohlášeny za neslučitelné se společným trhem. Tyto dohody jsou totiž v judikatuře kvalifikovány jako zjevná omezení hospodářské soutěže (viz v tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 15. září 1998, European Night Services a další v. Komise, T-374/94, T-375/94, T-384/94 a T-388/94, Recueil, s. II-3141, bod 136, a ze dne 27. července 2005, Brasserie nationale a další v. Komise, T-49/02 až T-51/02, Sb. rozh. s. II-3033, bod 173).

281 Zatřetí, co se týče argumentu vycházejícího z nevýznamné povahy množství dotčených dohodou, postačuje připomenout, že tento argument byl již přezkoumán a byl odmítnut (viz body 218 a 219 výše).

282 Začtvrté, pokud jde o argument vycházející z neexistence utajení při provádění dohody, je třeba uvést, že bod 47 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí následující:

„Dne 14. března 1989 se konala schůzka, které se účastnili jednak zástupci na vysoké úrovni CFK a její mateřské společnosti Kali & Salz, jednak DSW. Je velmi příznačné, že z této schůzky nebyl proveden žádný oficiální zápis. Skutečně po něm nelze nalézt ani stopu ani u CFK, ani u Kali & Salz. Nicméně krátký ručně psaný záznam týkající se této schůzky byl zabaven u DSW."

283 V žalobě žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise „ani neodůvodnila, ani neprokázala", že dotčená dohoda byla provedena za velmi přísných podmínek utajení. Pokud jde o Komisi, dovolává se neexistence oficiálního zápisu, i když byl u DSW zabaven ručně psaný záznam.

284 Pouhá okolnost, že neexistuje oficiální zápis však neumožňuje mít za to, že dohoda byla provedena za velmi přísných podmínek utajení, pokud, jak uznává Komise, byl německou dceřinou společností žalobkyně sepsán interní záznam týkající se této schůzky.

285 V důsledku toho nemůže Komise při posuzování závažnosti protiprávního jednání vzít v úvahu utajenost dotčené dohody.

286 Nicméně s ohledem na to, že dotčená dohoda představuje zjevné omezení hospodářské soutěže, mohla Komise každopádně kvalifikovat protiprávní jednání, kterého se dopustila žalobkyně, jako závažné.

287 První žalobní důvod musí být tudíž zamítnut.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení délky trvání protiprávního jednání

Argumenty účastnic řízení

288 Podle žalobkyně Komise nijak neprokázala, že byla pro rok 1990 dána sebemenší záruka objemu. I za předpokladu, že by protiprávní jednání bylo prokázáno, musí být délka jeho trvání zkrácena přinejmenším o čtvrtinu.

289 Komise namítá, že oznámení námitek, které bylo zasláno žalobkyni a CFK dne 14. března 1990, uvádělo, že protiprávní jednání pokračovalo „do dnešního dne". Tvrdí, že tak dala zúčastněným podnikům příležitost sdělit jejich názor ohledně délky trvání protiprávního jednání. Žalobkyně a CFK se však ve své odpovědi na oznámení námitek spokojily s celkovým popřením existence dohody, aniž by zaujaly stanovisko k otázce její délky trvání, a neposkytly jí žádný důkaz, který by umožňoval usoudit, že protiprávní jednání skončilo.

290 Komise tvrdí, že s ohledem na nepravděpodobnost argumentů předložených žalobkyní a CFK v jejich odpovědích na námitky došla opodstatněně k závěru, že dohoda pokračovala během roku 1990. V tomto ohledu Komise odkazuje na stanovisko generálního advokáta Sir Gordona Slynna předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 7. června 1983, Musique Diffusion française a další v. Komise (100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, 1914), ve kterém generální advokát uvedl, že od okamžiku, kdy je existence kartelové dohody prokázána, má se za to, že trvá až do okamžiku, kdy je prokázán opak. V projednávané věci trvá Komise na tom, že se opírala o zvláštní okolnosti, které nespočívají v samotné povaze dohody, ale ve vysvětleních poskytnutých dotčenými podniky, pokud jde o existenci dohody.

291 Konečně Komise tvrdí, že žalobkyně se spokojila s tvrzením, že Komise neprokázala skutečnost, že v roce 1990 byla poskytnuta záruka objemu, aniž by uvedla, kdy dohoda skončila. Upozorňuje, že v roce 1989 byla taková záruka poskytnuta a objem rostl v rámci strukturální politiky, a nikoliv přesných dodávek.

Závěry Tribunálu

292 Úvodem je třeba uvést, že žalobkyně zpochybňuje den ukončení protiprávního jednání, ale nevyvrací den zahájení protiprávního jednání, které výrok rozhodnutí stanoví na „zhruba rok 1987".

293 Podle judikatury Soudu je třeba pro výpočet délky trvání protiprávního jednání, jehož cílem je omezení hospodářské soutěže, pouze určit dobu, během které tato dohoda existovala, a sice dobu, která uplynula mezi dnem jejího uzavření a dnem, kdy byla ukončena (rozsudek CMA CGM a další v. Komise, bod 71 výše, bod 280).

294 Doba trvání protiprávního jednání je skutečností naplňující znaky protiprávního jednání na základě čl. 81 odst. 1 ES, přičemž břemeno prokázání existence této skutečnosti nese hlavně Komise. V tomto ohledu judikatura vyžaduje, aby se Komise, pokud neexistují důkazy, které mohou přímo prokázat dobu trvání protiprávního jednání, opřela alespoň o důkazy vztahující se k časově dostatečně blízkým skutkovým okolnostem tak, aby bylo možné důvodně připustit, že toto protiprávní jednání trvalo nepřetržitě mezi dvěma konkrétními daty (rozsudky Soudu ze dne 7. července 1994, Dunlop Slazenger v. Komise, T-43/92, Recueil, s. II-441, bod 79, a ze dne 16. listopadu 2006, Peróxidos Orgánicos v. Komise, T-120/04, Sb. rozh. s. II-4441, bod 51).

295 Toto rozložení důkazního břemene se nicméně může měnit v rozsahu, v němž skutkové okolnosti, kterých se strana dovolává, mohou zavazovat druhou stranu k poskytnutí vysvětlení nebo odůvodnění, přičemž pokud tak neučiní, lze dospět k závěru, že důkazní břemeno bylo uneseno (rozsudek Peróxidos Orgánicos v. Komise, bod 294 výše, bod 53; viz v tomto smyslu rovněž rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 224 výše, bod 79).

296 V projednávané věci Komise v článku 1 napadeného rozhodnutí uvedla, že žalobkyně porušila článek 81 ES „tím, že se zhruba od roku 1987 a alespoň až do konce roku 1990 účastnila dohody o rozdělení trhů“. Dále v bodě 60 odůvodnění napadeného rozhodnutí odkazuje na období „zhruba od roku 1986 až do konce roku 1990“.

297 Oproti tomu v bodě 2 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla, že „od neznámého dne asi v roce 1987 až alespoň do roku 1989 se Solvay a CFK účastnily

dohody nebo jednání ve vzájemné shodě v rozporu s článkem 81 [ES], podle kterých Solvay pro každý z roků 1987, 1988 a 1989 zaručila CFK minimální objem prodeje“.

298 V důsledku toho je třeba konstatovat, že napadené rozhodnutí obsahuje vzájemně si odporující prvky pokud jde o ukončení protiprávního jednání.

299 Kromě toho část napadeného rozhodnutí týkající se dohody o záruce (body 42 až 48 odůvodnění) uvádí číselné údaje pouze do roku 1989, a rok 1990 není uveden v části týkající se délky trvání protiprávního jednání (body 63 až 66 odůvodnění).

300 Komise s odkazem na stanovisko generálního advokáta Sir Gordona Slynna předcházející rozsudku Musique Diffusion française a další v. Komise, bod 290 výše, tvrdí, že jelikož prokázala existenci protiprávního jednání, existuje domněnka jeho pokračování a že v projednávané věci přísluší žalobkyni, aby prokázala, že dohoda již v roce 1990 nebyla prováděna.

301 Je nicméně třeba zdůraznit, jak bylo uvedeno výše, že úvaha Komise, podle které dotčená dohoda existovala až do konce roku 1990, se objevuje pouze ve výroku a v bodě 60 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který uvádí závěry Komise pokud jde o existenci porušení článku 81 ES, aniž by bylo možno najít jakoukoliv oporu v odůvodnění věnovanému kvalifikaci dohody (body 53 až 59 odůvodnění napadeného rozhodnutí) nebo v odůvodnění vztahujícímu se k délce trvání dohody (body 63 až 66 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Za těchto okolností a s ohledem na rozpornost odůvodnění uvedeného v napadeném rozhodnutí, pokud jde o ukončení protiprávního jednání, nelze domněnku dovolávanou Komisí v projednávané věci uplatnit, i když žalobkyně nepředložila žádný důkaz, který by ukazoval, že kartelová dohoda skončila na konci roku 1989.

302 I za předpokladu, že by se mohly vyskytnout zvláštní okolnosti, za kterých by se mohlo obrátit důkazní břemeno pokud jde o délku trvání protiprávního jednání (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 15. března 2000, Cimenteries CBR a další v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Recueil, s. II-491, body 2801 až 2804), nevyplývalo by z toho, že by Komise mohla v rozhodnutí, kterým konstatuje porušení čl. 81 odst. 1 ES, upustit od odůvodnění konce trvání protiprávního jednání a poskytnutí informací o délce trvání protiprávního jednání, které má popřípadě k dispozici.

303 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že Komise, která nese nejprve důkazní břemeno, neprokázala, že dotčené protiprávní jednání pokračovalo až do konce roku 1990.

304 Je tedy třeba mít za to, že dotčené protiprávní jednání probíhalo v letech 1987 až 1989, a nikoliv v letech 1987 až 1990. V důsledku toho musí být článek 1 napadeného rozhodnutí zrušen v rozsahu, ve kterém prohlašuje, že žalobkyně porušila ustanovení článku 81 ES tím, že se zhruba od roku 1987 a alespoň až do konce roku 1990 účastnila dohody o rozdělení trhů.

305 Za těchto okolností je třeba změnit napadené rozhodnutí tím, že bude snížena pokuta, která byla uložena žalobkyni, o 25 %.

306 V důsledku toho musí být výše pokuty snížena o 750 000 eur.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že Komise chybně zohlednila přitěžující okolnosti

Argumenty účastnic řízení

307 Podle žalobkyně Komise ani neodůvodnila, ani nedoložila kvalifikaci jejího postavení na relevantním trhu jako dominantního, takže k této kvalifikaci nelze přihlédnout.

308 V napadeném rozhodnutí dále není prokázáno, že údajné protiprávní jednání bylo úmyslné.

309 Komise uvádí v bodech 18 a 22 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že žalobkyně měla dominantní postavení, jelikož byla prvním výrobcem v Německu a ve Společenství, s 52% a 60% podílem na trhu. Podle Komise je nutno toto odůvodnění posuzovat s ohledem na rozhodnutí 91/299 z téhož dne.

310 Kromě toho bylo v napadeném rozhodnutí uvedeno, že protiprávní jednání bylo úmyslné. Z bodu 58 odůvodnění totiž vyplývá, že si strany byly plně vědomy toho, že se účastní dohody, která omezuje hospodářskou soutěž na trhu.

Závěry Tribunálu

311 Úvodem je třeba uvést, že podle bodu 64 odůvodnění napadeného rozhodnutí:

„Pro určení výše pokuty, kterou je třeba uložit každému výrobci, vzala Komise v úvahu dominantní postavení Solvay na trhu coby prvního výrobce v Německu a ve Společenství. Solvay měla za to, že jako takový výrobce má zvláštní odpovědnost za zajištění ‚stability' trhu. CFK byla relativně malým výrobcem sody, ale dobrovolně se účastnila koluzního jednání."

312 Krom toho v bodě 65 odůvodnění napadeného rozhodnutí je uvedeno následující:

„Protiprávní jednání bylo spácháno úmyslně a obě strany si byly plně vědomy zjevné neslučitelnosti své dohody s právem Společenství."

313 Pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého Komise neodůvodnila kvalifikaci jejího postavení na dotčeném trhu jako dominantního, je třeba uvést následující.

314 Podle judikatury se pojem „dominantní postavení" vztahuje na situaci, v níž má entita hospodářskou sílu, která jí umožňuje bránit zachování účinné hospodářské soutěže na relevantním trhu tím, že jí poskytuje možnost jednat do značné míry nezávisle na svých soutěžitelích, zákaznících a nakonec i spotřebitelích. Ať již se jedná o entitu individuální nebo kolektivní, takové nezávislosti může požívat tehdy, jestliže drží více než 50 % trhu

(rozsudek Soudu ze dne 30. září 2003, Atlantic Container Line a další v. Komise, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Recueil, s. II-3275, body 931 a 932).

315 V napadeném rozhodnutí Komise uvedla, že „[žalobkyně] je hlavním výrobcem s téměř 60 % celkového trhu Společenství“ (bod 18 odůvodnění) a že její podíl na trhu je „52 % v Německu“ (bod 22 odůvodnění).

316 Žalobní bod vycházející z nedostatku odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud jde o dominantní postavení žalobkyně, musí být tedy zamítnut.

317 Dále, za předpokladu, že by žalobkyně vznesla meritorní žalobní důvod týkající se neexistence dominantního postavení, je tento nepřípustný. Žalobkyně se totiž spokojuje s uvedením následujícího:

„[Žalobkyně] odkazuje Tribunál na argumentaci provedenou v rámci žaloby proti rozhodnutí ve věci na základě článku 82 ES, kterou podala tohoto dne, pokud jde o neexistenci jejího dominantního postavení na posuzovaných trzích uhličitanu sodného. Připojuje příslušné stránky uvedené žaloby v příloze k projednávané žalobě.“

318 Podle judikatury Soudu je přitom za účelem zajištění právní jistoty a řádného výkonu spravedlnosti třeba pro to, aby byla žaloba přípustná, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je založena, vyplývaly, přinejmenším stručně, ale uceleně a srozumitelně, z textu samotné žaloby. Ačkoliv obsah žaloby lze podpořit a doplnit v konkrétních bodech odkazy na výňatky z písemností, které tvoří její přílohu, nemůže obecný odkaz na ostatní písemnosti, a to i přiložené k žalobě, zhojit neexistenci

základních informací v žalobě. Soudu nepřísluší, aby v přílohách vyhledával a určoval žalobní důvody a argumenty, které by mohl pokládat za důvody představující základ žaloby, neboť přílohy mají čistě důkazní a pomocnou funkci. Tento výklad čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu se týká rovněž podmínek přípustnosti repliky, která je určena, podle čl. 47 odst. 1 téhož řádu, k doplnění žaloby (rozsudek Soudu PVC II, bod 25 výše, body 39 a 40).

319 Pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého v napadeném rozhodnutí není prokázáno, že údajné protiprávní jednání bylo úmyslné a rozhodnutí není v tomto bodě odůvodněno, nabízí se následující vyjádření.

320 Podle ustálené judikatury není k tomu, aby mohlo být protiprávní jednání porušující pravidla hospodářské soutěže Smlouvy o ES pokládáno za úmyslné, nezbytné, aby si byl podnik vědom omezení hospodářské soutěže, ale postačuje, aby si nemohl nepovšimnout, že inkriminované chování mělo za cíl omezení hospodářské soutěže, a není důležité, zda si podnik byl, nebo nebyl vědom porušení článku 81 ES (viz rozsudek Brasserie nationale a další v. Komise, bod 280 výše, bod 155 a uvedená judikatura).

321 S ohledem na tuto judikaturu a v případě dohody o rozdělení trhu žalobkyně nemohla nevědět, že předmětem dotčené dohody bylo omezit hospodářskou soutěž, a v důsledku toho bylo tedy protiprávní jednání úmyslné.

322 Nadto je třeba konstatovat, že napadené rozhodnutí je v tomto ohledu dostatečně odůvodněno. V bodech 57 a 58 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise konstatovala, že předmětem dotčené dohody je omezit hospodářskou soutěž a že „jejím účelem bylo zjevně zavést podmínky umělé stability trhu“. Kromě toho uvedla v bodě 65 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že obě strany si byly plně vědomy zjevné neslučitelnosti svých dohod s právem Společenství.

323 V důsledku toho Komise dostatečně právně odůvodnila napadené rozhodnutí.

324 Je třeba dodat, že je vyloučeno, aby žalobkyně nalezla důkazy užitečné pro svou obhajobu k těmto bodům v chybějících pod-spisech.

325 Jelikož existence dominantního postavení žalobkyně byla konstatována hlavně na základě jejího podílu na trhu, nic neumožňuje předpokládat, že by žalobkyně mohla objevit v chybějících pod-spisech dokumenty vyvracející konstatování, že má dominantní postavení na trhu s uhličitanem sodným (viz v tomto smyslu rozsudek ICI II, bod 17 výše, bod 61).

326 Pokud jde dále o okolnost, že protiprávní jednání bylo úmyslné, je vyloučeno, aby žalobkyně našla dokumenty užitečné pro svou obhajobu v chybějících pod-spisech, které zmizely, vzhledem k tomu, že není nezbytné, aby si podnik byl vědom, že porušil článek 81 ES.

327 Je tedy třeba třetí žalobní důvod zamítnout.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z existence polehčujících okolností

328 Čtvrtý žalobní důvod se skládá ze dvou částí vycházejících ze spolupráce žalobkyně s Komisí a z neexistence účinku na hospodářskou soutěž.

K první části, vycházející ze spolupráce žalobkyně s Komisí

329 Žalobkyně tvrdí, že spolupracovala při šetření jak během návštěv provedených Komisí v jejích prostorách, tak tím, že odpověděla na její žádosti o informace.

330 Podle článku 11 nařízení č. 17, s názvem „Žádosti o informace“:

„4. Požadované informace poskytnou majitelé podniků nebo jejich zástupci a v případě právnických osob, společností nebo sdružení bez právní subjektivity osoby oprávněné je zastupovat podle právních předpisů nebo stanov.

5. Pokud podnik nebo sdružení podniků neposkytne požadované informace ve lhůtě stanovené Komisí nebo poskytne neúplné informace, vyžádá si je Komise formou rozhodnutí. V rozhodnutí uvede, jaké informace jsou požadovány, stanoví přiměřenou lhůtu, během které mají být poskytnuty, a upozorní na sankce uvedené v čl. 15 odst. 1 písm. b) a čl. 16 odst. 1 písm. c) a na právo nechat rozhodnutí přezkoumat Soudním dvorem.“

331 Je ustálenou judikaturou, že spolupráce při šetření, která nepřekročí rámec povinností podniku podle čl. 11 odst. 4 a 5 nařízení č. 17, neodůvodňuje snížení pokuty (rozsudky Soudu ze dne 10. března 1992, Solvay v. Komise, T-12/89, Recueil, s. II-907, body 341 a 342, a ze dne 18. července 2005, Scandinavian Airlines System v. Komise, T-241/01, Sb. rozh. s. II-2917, bod 218). Takové snížení je oproti tomu odůvodněné, pokud podnik poskytl informace v mnohem větším rozsahu, než může Komise vyžadovat podle článku 11 nařízení č. 17 (rozsudek Soudu ze dne 9. července 2003, Daesang a Sewon Europe v. Komise, T-230/00, Recueil, s. II-2733, bod 137)

332 V projednávané věci se přitom žalobkyně spokojuje s tvrzením, že odpověděla na žádosti o informace, které jí byly zaslány. Jelikož toto chování je povinností žalobkyně, nemůže představovat polehčující okolnost.

333 Pokud jde o údajnou spolupráci žalobkyně s Komisí při návštěvách provedených v jejích prostorách, je třeba uvést, že toto chování je rovněž součástí povinností podniku a nemůže představovat polehčující okolnost.

334 Je tedy třeba zamítnout první část čtvrtého žalobního důvodu.

Ke druhé části, vycházející z neexistence účinku na hospodářskou soutěž

335 Žalobkyně tvrdí, že Komise měla zohlednit neexistenci účinku údajné dohody na hospodářskou soutěž s ohledem na nevýznamnost dotčených množství.

336 V tomto ohledu postačuje připomenout, že dohoda mezi žalobkyní a CFK, která představovala 16,57 % německého trhu v roce 1987, nemůže být považována za dohodu týkající se nevýznamných množství (viz body 218 a 219 výše).

337 Argument žalobkyně, který není skutkově podložený, je tedy nutno odmítnout.

338 V důsledku toho druhá část čtvrtého žalobního důvodu musí být zamítnuta, a je tedy třeba zamítnout čtvrtý žalobní důvod.

K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nepřiměřenosti pokuty, zejména s ohledem na běh času

339 Podle žalobkyně měla Komise vzít v úvahu skutečnost, že od ukončení údajného protiprávního jednání uběhlo více než jedenáct let. Žalobkyně se táže, jaká je „aktuálnost" sankční a odrazující povahy pokuty, když přizpůsobila svou obchodní politiku požadavkům Komise. Nevidí ani to, jaké odůvodnění může být provedeno s ohledem na odrazující povahu pokuty vůči třetím podnikům.

340 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Komise měla správně za to, že protiprávní jednání vytýkané žalobkyni bylo „závažné". V bodě 62 odůvodnění napadeného rozhodnutí zejména uvedla, že dohody o rozdělení trhů představují samotnou svou povahou značná omezení hospodářské soutěže a že v projednávané věci strany omezily hospodářskou soutěž mezi sebou pomocí mechanismu určeného k vytvoření podmínek umělé stability trhu.

341 Komise tedy právem mohla uložit žalobkyni pokutu.

342 Čistě pro informaci je třeba upozornit na to, že pokyny o metodě stanovování pokut – i když nejsou v projednávané věci použitelné – stanoví, že pro „závažná" protiprávní jednání lze za výchozí částky pro výpočet pokuty považovat částky od 1 do 20 milionů eur.

343 Pokud jde o běh času, vyplývá z přezkumu prvního žalobního důvodu, že v projednávané věci Komise dodržela ustanovení nařízení č. 2988/74, jakož i zásadu přiměřené lhůty. Nelze tedy vytýkat Komisi, že zpozdila přijetí napadeného rozhodnutí.

344 Z judikatury dále vyplývá, že při stanovování výše pokut za protiprávní jednání porušující právo hospodářské soutěže musí Komise vzít v úvahu nejen závažnost protiprávního jednání a zvláštní okolnosti případu, ale i kontext, v němž k protiprávnímu jednání došlo, a dbát na to, aby její konání mělo odrazující účinek, zejména pokud jde o protiprávní jednání, která zvláště ohrožují dosažení cílů Společenství (rozsudek Musique diffusion française a další v. Komise, bod 290 výše, bod 106, a rozsudek Soudu ze dne 5. dubna 2006, Degussa v. Komise, T-279/02, Sb. rozh. s. II-897, bod 272).

345 V důsledku toho nemůže pokuta, i když je znovu přijata po určitém časovém úseku, ztratit svou sankční a odrazující povahu, pokud je prokázáno, že dotyčný podnik porušil právo hospodářské soutěže, zejména jako v projednávané věci, závažným protiprávním jednáním.

346 Z toho plyne, že je třeba zamítnout pátý žalobní důvod.

347 V důsledku toho je třeba zrušit napadené rozhodnutí v rozsahu, ve kterém nesprávně uvádí, že protiprávní jednání probíhalo zhruba od roku 1987 do konce roku 1990.

348 V důsledku toho je třeba stanovit částku pokuty uložené žalobkyni na 2,25 milionů eur.

K nákladům řízení

349 Podle čl. 87 odst. 3 jednacího řádu může Tribunál rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich ponese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch.

350 V projednávané věci byla návrhová žádání žalobkyně prohlášena za částečně opodstatněná. Tribunál má za to, že provede spravedlivé posouzení okolností projednávané věci, když rozhodne, že žalobkyně ponese tři čtvrtiny vlastních nákladů a nahradí tři čtvrtiny nákladů vynaložených Komisí, a Komise ponese jednu čtvrtinu vlastních nákladů a nahradí jednu čtvrtinu nákladů žalobkyně.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL

rozhodl takto:

1) **Článek 1 rozhodnutí Komise 2003/5/ES ze dne 13. prosince 2000 v řízení podle čl. 81 [ES] (Věc COMP/33.133 – B: Uhličitan sodný– Solvay, CFK) se zrušuje v rozsahu, v němž prohlašuje, že Solvay SA porušila v roce 1990 ustanovení článku 81 ES.**

2) **Výše pokuty uložené Solvay je stanovena na 2,25 milionů eur.**

3) Ve zbývající části se žaloba zamítá.

4) Žalobkyně ponese tři čtvrtiny vlastních nákladů a nahradí tři čtvrtiny nákladů Evropské komise.

5) Komise ponese jednu čtvrtinu vlastních nákladů a nahradí jednu čtvrtinu nákladů žalobkyně.

Meij Vadapalas Dittrich

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 17. prosince 2009.

Podpisy.

Obsah

Skutkový základ sporu . . . . . II - 4794

Řízení . . . . . II - 4804

Návrhová žádání účastnic řízení . . . . . II - 4809

Právní otázky . . . . . II - 4810

1. K návrhovým žádáním, jejichž cílem je zrušení napadeného rozhodnutí . . . . . II - 4810

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z běhu času . . . . . II - 4811

K první části, vycházející z nesprávného použití pravidel pro promlčení . . . . . II - 4811

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4811

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4813

Ke druhé části, vycházející z porušení zásady přiměřené lhůty . . . . . II - 4818

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4818

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4820

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení podstatných formálních náležitostí . . . . . II - 4825

K první části, vycházející z porušení zásady kolegiality . . . . . II - 4826

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4826

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4827

Ke druhé části, vycházející z porušení zásady právní jistoty . . . . . II - 4829

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4829

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4830

Ke třetí části, vycházející z porušení práva žalobkyně být znovu vyslechnuta . . . . II - 4833

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4833

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4835

Ke čtvrté části, vycházející z neprovedení nové konzultace poradního výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení . . . . . II - 4837

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4837

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4838

K páté části, vycházející z nesprávného složení poradního výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení . . . . . II - 4840

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4840

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4840

K sedmé části, vycházející z porušení zásad nestrannosti, řádné správy a proporcionality . . . . . II - 4841

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4841

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4842

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nedostatečného ovlivnění obchodu mezi členskými státy . . . . . II - 4843

Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4843

Závěry Tribunálu . . . . . II - 4845

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva na přístup ke spisu . . . . . II - 4848

K první části, vycházející z toho, že mezi dokumenty, do nichž bylo nahlédnuto v rámci organizačních procesních opatření, existovaly dokumenty užitečné pro obhajobu . . . . . II - 4850

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4850

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4851

Ke druhé části, vycházející z toho, že nedošlo k úplnému prohlédnutí spisu žalobkyní II - 4852

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4852

– Závěry Tribunálu . . . . . II - 4853

2. K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení nebo snížení pokuty . . . . . II - 4859

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení závažnosti protiprávního jednání . . . . . II - 4859

Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4859

Závěry Tribunálu . . . . . II - 4860

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení délky trvání protiprávního jednání . . . . . II - 4864

Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4864

Závěry Tribunálu . . . . . II - 4865

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že Komise chybně zohlednila přitěžující okolnosti . . . . . II - 4869

Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 4869

Závěry Tribunálu . . . . . II - 4870

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z existence polehčujících okolností . . II - 4873

K první části, vycházející ze spolupráce žalobkyně s Komisí . . . . . II - 4874

Ke druhé části, vycházející z neexistence účinku na hospodářskou soutěž . . . . . II - 4875

K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nepřiměřenosti pokuty, zejména s ohledem na běh času . . . . . II - 4876

K nákladům řízení . . . . . II - 4878